

Competența face diferență! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European
Axa prioritară 1: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Titlul proiectului: „Optimizarea proceselor în concordanță cu Strategia pentru Consolidarea Administrației Publice la nivelul Municipiului Deva”
COD SIPOCA/SMIS 536/126422

Analize ex-post pentru politicile publice/strategiile/Hotărârile de Consiliu Local (HCL) elaborate/aprobate începând cu anul 2016

 Simionescu Alexandru-Nicolae
 Georgescu Aurelian
 Simionescu Eugen
 Georgescu Vetuța-Cristina

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

CUPRINS

INTRODUCERE	4
1: Cadrul teoretico-metodologic al realizării analizei ex-post a Hotărârilor de Consiliu Local.....	6
2: Analiza ex-post a H.C.L. aferente domeniului ”Educație”	8
2.1. Contextul general al domeniului ”Educație”	8
2.2. Politici publice în domeniul ”Educație” la nivelul UAT Deva.....	9
2.3. HCL aferente domeniului ”Educație” în perioada 2016 – 2020.....	11
2.4. Analiza implementării HCL 465 / 2018	17
3: Analiza ex-post a H.C.L. aferente domeniului ”Transport”	24
3.1. Contextul general al domeniului ”Transport”	24
3.2. Politici publice în domeniul ”Transport” la nivelul UAT Deva	27
3.3. HCL aferente domeniului ”Transport” în perioada 2016 – 2020	30
3.4. Analiza implementării HCL nr. 26 / 2018 și a HCL nr. 330 / 2018.....	37
4: Analiza ex-post a H.C.L. aferente domeniului ”Turism”	48
4.1. Contextul general al domeniului ”Turism”	48
4.2. Politici publice în domeniul ”Turism” la nivelul UAT Deva	54
4.3. HCL aferente domeniului ”Turism” în perioada 2016 – 2020	56
4.4. Analiza implementării H.C.L. nr. 375 / 2018	60
5: Analiza ex-post a H.C.L. aferente domeniului ”Asistență socială”	69
5.1. Contextul general al domeniului ”Asistență socială”	69
5.2. Politici publice în domeniul ”Asistență socială” la nivelul UAT Deva	71
5.3. HCL aferente domeniului ”Asistență socială” în perioada 2016 – 2020	73
5.4. Analiza implementării HCL 478 / 2017	81
CONCLUZII	45
BIBLIOGRAFIE	90

NOTAȚII ȘI ABREVIERI

CL – Consiliu Local;

FAPT – Federația Asociațiilor de Promovare Turistică din România;

HCL – Hotărâre de Consiliu Local;

HG – Hotărâre de Guvern;

MDRT – Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului;

POR – Program Operațional Regional;

PSI – Plan Strategic Instituțional;

UNWTO – Organizația Mondială a Turismului;

INTRODUCERE

Prezentul raport are ca obiectiv analiza ex-post a principalelor Hotărâri ale Consiliului Local (HCL) al municipiului Deva, pentru patru domenii strategice: educație, transport, turism și asistență socială, în perioada 2016-2020, în scopul evaluării modului în care implementarea acestora au avut impact asupra comunității locale.

Prin **analiza ex-post** sunt colectate, prelucrate și interpretate un volum semnificativ de informații cu privire la efectele implementării unor decizii, în scopul formulării unor concluzii asupra modului în care anumite intervenții de politici publice reușesc să atingă obiectivele propuse.

La nivelul Consiliului Local al Municipiului Deva, în perioada 2016-2020 au fost aprobate un număr semnificativ de hotărâri. Dintre acestea, în cadrul studiului realizat, au fost selectate, pentru fiecare domeniu, cele mai relevante astfel de documente, respectiv:

- ➡ HCL 465 / 2018 privind Aprobarea documentației tehnico-economice - faza Documentații de avizare a lucrărilor de intervenții și a indicatorilor tehnico-economici pentru investiția "Reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii educaționale antepreșcolare la Creșa Deva, Aleea Viitorului", pentru domeniul "Educație";
- ➡ Hotărârea nr. 26 / 2018 privind Constituirea Societății Transport public local Deva SRL având ca asociat unic Municipiul Deva reprezentat prin Consiliul local al municipiului Deva, respectiv Hotărârea nr. 330 / 2018 privind Atribuirea contractului de delegare a gestiunii serviciului de transport public local prin gestiune directă, către Societatea Transport Public Local Deva S.R.L., pentru domeniul "Transporturi";
- ➡ HCL 375 / 2018 referitoare la aprobarea cererii de finanțare pentru proiectul "Reabilitarea zonei urbane Dealul Cetății Deva, monument al naturii și istoric cu valoare turistică ridicată din Municipiul Deva – Refuncționalizarea Incintei I", pentru domeniul "Turism";

- ➡ HCL 478 / 2017 privind adoptarea măsurilor necesare în vederea repartizării spre închiriere a locuințelor sociale situate în str. Nicolae Grigorescu nr.10A, bloc 1 și str. Nicolae Grigorescu nr.10B, bloc 2, aflate în proprietatea municipiului Deva și transmise în administrarea Direcției de Asistență Socială Deva, pentru domeniul ”Asistență socială”.

Pentru fiecare domeniu în parte sunt evaluate următoarele **obiective**:

- ✓ *este analizat contextul european, național și regional în care se desfășoară activitatea;*
- ✓ *sunt evaluate politicile publice specifice domeniului, la nivelul UAT Deva;*
- ✓ *sunt prezentate principalele HCL aprobate în perioada 2016-2020;*
- ✓ *este analizat impactul implementării HCL selectate și modul în care au fost atinse obiectivele fixate cu ocazia aprobării acestora.*

Analiza realizată constă în colectarea, prelucrarea și interpretarea de informații în scopul formulării unor concluzii asupra modului în care aceste intervenții de politici publice au atins obiectivele scontate. Această evaluare dă posibilitatea de a aprecia dacă efectele sau rezultatele acțiunilor întreprinse corespund cu ceea ce era prevăzut.

Capitolul 1

CADRUL TEORETICO-METODOLOGIC AL REALIZĂRII ANALIZEI EX-POST A HOTĂRÂRIILOR DE CONSILIU LOCAL

Monitorizarea și evaluarea rezultatelor unei politici publice (HG, HCL, strategie etc.) implementate se bazează pe analize de impact ex-post, derulate pe parcursul sau la sfârșitul etapei de implementare a politicii publice, prin care se cuantifică și apreciază rezultatele obținute, se identifică abaterile efective de la obiectivul planificat, timpul suplimentar și costurile suplimentare privind resursele implicate, etc.

Evaluarea este procesul prin care se măsoară succesul politicii în atingerea obiectivelor stabilite inițial. În funcție de stadiul de implementare al politicii evaluate, se întâlnesc următoarele tipuri de evaluări:

- Evaluare **ex-ante**, realizată înainte de implementare: analizează critic propunerile realizate, examinându-le obiectivele asumate, resursele alocate, planurile de implementare și rezultatele estimate, cu scopul de a determina dacă sunt cele mai potrivite intervenții pentru a îndeplini obiectivele relevante ale politicii publice;
- Evaluare **intermediară**, realizată pe parcursul implementării politicii publice. În cadrul acesteia este analizată măsura în care programele propuse sunt implementate în modul cel mai eficient și eficace, conform programării inițiale, și stabilește dacă programele sunt la fel de relevante ca în faza de programare, pentru satisfacerea nevoilor identificate;
- Evaluare **ex-post**, realizată după implementarea politicii publice. În cadrul acesteia este analizat impactul programelor, prin raportare la nevoile pe care programul a urmărit să le satisfacă și, totodată, să determine dacă efectele pozitive ale programului sunt sustenabile în timp și după finalizarea implementării sale.

Analiza ex-post a unui document de politică publică constă în colectarea, prelucrarea și interpretarea unui volum semnificativ de informații cu privire la efectele implementării unor decizii, în scopul formulării unor concluzii asupra modului în care anumite intervenții de politici publice reușesc să atingă obiectivele propuse.

Potrivit HG 870 / 2006 *”Analiza de impact ex-post a politicii publice este o activitate derulată pe parcursul sau la sfârșitul etapei de implementare a politicii publice. Aceasta evaluează rezultatele obținute și identifică devierile efective de la obiectivul planificat, timpul suplimentar și costurile suplimentare privind resursele și altele asemenea. Scopul analizei ex-post nu este doar acela de a identifica greșelile făcute, ci și de a face recomandări privind soluțiile cele mai potrivite pentru activitățile viitoare. Analiza de impact ex-post este deseori denumită evaluarea ex-post a politicii publice. Această evaluare ex-post, poate fi și o evaluare intermediară, atunci când politica publică este implementată pe o perioadă de timp mai îndelungată sau când din procesul de monitorizare rezultă necesitatea unei evaluări atente și a unei ajustări considerabile a politicii publice”*.

Scopul analizei ex post îl reprezintă evaluarea costurilor și beneficiilor generate de implementarea măsurilor propuse, în funcție de care se evaluează fezabilitatea implementării acestora, în strânsă legătură cu obiectivele propuse inițial. Definirea clară a rezultatelor așteptate prin implementarea unei H.C.L. oferă posibilitatea de a compara rezultatele obținute cu cele propuse, precum și de a introduce modificări în activitățile viitoare în scopul corectării abaterilor. Crearea unui sistem coerent de măsurare a performanțelor în instituțiile publice este o etapă importantă în vederea dezvoltării ulterioare a analizelor de impact ex-ante și ex-post.

Capitolul 2

ANALIZA EX-POST A H.C.L. AFERENTE DOMENIULUI ”EDUCAȚIE”

2.1. Contextul general al domeniului ”Educație”

În România, îmbunătățirea sistemului de educație și formare profesională a fost considerat o condiție esențială nu numai pentru îndeplinirea celor două obiective ale UE2020 direct legate de domeniul educației (adică sporirea ratei de înmatriculare în învățământul superior și reducerea ratei abandonului școlar timpuriu), ci și pentru transformarea țării într-o forță motrice generatoare de creștere economică în Europa.

Educația reprezintă, cel puțin din punct de vedere declarativ, un domeniu prioritar, reflectat ca atare în toate Programele de Guvernare. Obiectivele prioritare ale României pentru sectorul *Educație*, au fost orientate, de-a lungul timpului spre: Creșterea calității actului educațional, ca bază a realizării societății cunoașterii în România; Asigurarea pregătirii resurselor umane prin învățământul preuniversitar și prin învățarea permanent; Dezvoltarea personală a elevilor din perspectiva învățării permanente și Dezvoltarea coeziunii sociale și creșterea participării cetățenilor la programele de dezvoltare economică și socială a comunităților sociale.

Prioritățile strategice ale politicilor ministerului aveau să se concentreze pe: Realizarea echității în educație, Asigurarea educației de bază pentru toți cetățenii; formarea competențelor cheie, Creșterea calității proceselor de predare-învățare, precum și a serviciilor educaționale, Asigurarea complementarității educației formale, nonformale și informale; învățarea permanentă ca dimensiune majoră a politicii educaționale, Asigurarea educației de bază pentru toți cetățenii; formarea competențelor cheie; Fundamentarea actului educațional pe baza nevoilor de dezvoltare personală și profesională a elevilor, din perspectiva dezvoltări durabile și a asigurării coeziunii economice și sociale; Deschiderea sistemului educațional și de formare profesională către societate, către mediul social, economic și cultural.

Pentru perioada 2016 – 2020 a fost elaborată și implementată Strategia Educației și Formării Profesionale din România, care și-a propus o abordare coerentă a formării profesionale inițiale și a formării profesionale continue, care să conducă la dezvoltarea unui sistem de formare profesională accesibil, atractiv, competitiv și relevant pentru cerințele pieței muncii. Obiectivul general al strategiei este împărțit în patru obiective specifice, denumite obiective strategice; pentru fiecare obiectiv strategic au fost formulate direcții de acțiune și rezultate asociate, respectiv:

Obiectivul strategic 1: Îmbunătățirea relevanței sistemelor de formare profesională pentru piața muncii;

Obiectivul strategic 2: Creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională;

Obiectivul strategic 3: Îmbunătățirea calității formării profesionale, având ca ținte strategice;

Obiectivul strategic 4: Dezvoltarea inovării și cooperării naționale și internaționale în domeniul formării profesionale

Sistemul de educație și formare profesională trebuie să își adapteze și să își actualizeze permanent oferta de educație și formare profesională, pentru a răspunde eficient nevoilor societății și să fie orientat pe creativitate și inovare, pe dezvoltarea de competențe care să permită, pe de o parte, exercitarea cetățeniei active și dezvoltarea personală și pe de altă parte, integrarea absolvenților pe piața muncii în continuă schimbare. Pentru aceasta sunt necesare investiții majore atât pentru îmbunătățirea infrastructurii educaționale, cât și pentru actualizarea curriculei și oferirea de programe de formare în concordanță cu cerințele angajatorilor.

2.2. Politici publice în domeniul ”Educație” la nivelul UAT Deva

Rețeaua unităților de învățământ din Municipiul Deva cuprindea, în anul școlar 2018-2019, un număr de 12 unități de învățământ, distribuite pe categorii astfel: 2 grădinițe de copii, 2 școli din învățământul primar și gimnazial și 8 licee.

a. *Educație timpurie (0-6 ani):*

- Creșa Deva;
- Grădinița cu program prelungit nr. 7 Deva;

b. *Învățământ primar (ISCED 1) și secundar inferior (ISCED 2):*

- Școala Gimnazială "Andrei Șaguna" Deva;
- Școala Primară "Samuel" Deva;

c. *Învățământ secundar superior (ISCED 3) sau liceal:*

- Colegiul Național "Decebal" Deva;
- Colegiul Național Pedagogic "Regina Maria" Deva;
- Colegiul Național Sportiv "Cetate" Deva;
- Colegiul Tehnic "Transilvania" Deva;
- Liceul de Arte "Sigismund Toduță" Deva;
- Colegiul Tehnic Energetic "Dragomir Hurmuzescu" Deva;
- Liceul Tehnologic "Grigore Moisil" Deva;
- Liceul Teoretic "Teglas Gabor" Deva.

Urmând trendul populației rezidente, populația școlară de la nivelul Municipiului Deva s-a redus semnificativ în ultimii 10 ani, reducere amplificată și de intensificarea fenomenului abandonului școlar.

Infrastructura educațională de la nivelul municipiului cuprinde clădiri, în marea lor majoritate, cu o vechime mai mare de 30 ani, cu numeroase lipsuri:

- clădirile prezintă un anumit grad de depreciere fizică;
- izolarea termică a clădirilor (tâmplărie și izolații termice) este de cele mai multe ori de categorie inferioară;
- finisajele interioare și exterioare sunt adeseori degradate;
- sursele de încălzire sunt adeseori inefficiente și pierd cantități de căldură;
- dotărilor din ateliere, laboratoare, cabinete și săli de sport sunt în mare parte uzate fizic și nu mai corespund cerințelor actuale.

Ținând cont de necesitățile identificate la nivelul unităților de învățământ, pentru îmbunătățirea disponibilității, calității și relevanței infrastructurii educaționale și al dotării prin Strategia Integrată pentru Dezvoltarea Urbană a Municipiului Deva 2014 – 2023 s-a

stabilit că este necesară reabilitarea integrală a infrastructurii educaționale la unele unități de învățământ și echiparea corespunzătoare a procesului educațional.

2.3. HCL aferente domeniului "Educație" în perioada 2016 – 2020

Domeniul "educație" reprezintă o prioritate la nivelul Consiliului Local al Municipiului Deva. În cadrul Strategiei Integrate pentru Dezvoltare Urbană a Municipiului Deva acesta este încadrat în capitolul 7 "Infrastructură socială", alături de "sănătate", "asistență socială", "zonele marginalizate" și "siguranța populației". În baza unui studiu realizat de Banca Mondială, a rezultat că Regiunea Vest are o populație cu un nivel de pregătire relativ ridicat, în principal datorită prestației universităților din această regiune. Aceasta face ca Regiunea Vest să dețină un avantaj comparativ în ceea ce privește angajații calificați, cu educație universitară.

Din punct de vedere însă al învățământului secundar, acest avantaj nu mai există. Procentele de absolvire a sistemului secundar sunt moderate în comparație cu media națională. De asemenea, Regiunea Vest se află în urma altor regiuni omoloage din punct de vedere al înscrierii în programe de învățământ și Formare Tehnică și Vocațională (TVET). Potrivit SIDU 2014-2023, lipsa de interes față de învățământul tehnic din partea potențialilor elevi poate fi explicată pe de o parte prin programele școlare învechite cu legături insuficiente cu nevoile sectorului privat, iar pe de altă parte, prin lipsa echipamentelor moderne necesare pentru dobândirea de cunoștințe relevante pentru industrie.

Interesul manifestat la nivelul autorității publice locale pentru susținerea domeniului "educație" s-a concretizat în obținerea de finanțare nerambursabilă pentru mai multe proiecte de investiții, astfel:

- "Reabilitarea ansamblului de clădiri și echiparea infrastructurii educaționale a Colegiului Național Decebal Deva", proiect implementat în perioada 2010 – 2012, cu o valoare totală de 9.376 mii lei;

- ”Reabilitarea, modernizarea clădirilor și echiparea infrastructurii educaționale a Liceului Pedagogic Sabin Dragoi Deva”, proiect implementat în perioada 2010 – 2012, cu o valoare totală de 3.053 mii lei;
- ”Reabilitarea ansamblului de clădiri și echiparea infrastructurii educaționale a Colegiului Tehnic Dragomir Hurmuzescu”, proiect implementat în perioada 2013 – 2016, cu o valoare totală de 15.539 mii lei.

De asemenea, au fost depuse pentru obținerea finanțării prin POR 2014 - 2020, fiind în curs de implementare, o serie de proiecte pentru reabilitarea și modernizarea infrastructurii educaționale la unitățile școlare din municipiu, astfel:

- ”Reabilitarea, modernizarea clădirilor și echiparea infrastructurii educaționale a Colegiului Național Pedagogic Regina Maria (școala generală)”, proiect depus pentru finanțare în anul 2018, cu o valoare solicitată de 10.950 mii lei;
- ”Reabilitarea, modernizarea clădirilor și echiparea infrastructurii educaționale a Școlii Gimnaziale Andrei Șaguna”, proiect depus pentru finanțare în anul 2018, cu o valoare solicitată de 21.155 mii lei;
- ”Reabilitarea, modernizarea clădirilor și echiparea infrastructurii educaționale a Colegiului Tehnic Energetic Dragomir Hurmuzescu – locația din strada Scărișoara, nr. 4 (școala generală)”, proiect depus pentru finanțare în anul 2018, cu o valoare solicitată de 10.534 mii lei;
- ”Reabilitarea, modernizarea, extinderea și echiparea infrastructurii educaționale preșcolare la Grădinița cu program normal nr. 2, Deva, Al. Salcânilor”, proiect depus pentru finanțare în anul 2018, cu o valoare solicitată de 2.949 mii lei;
- ”Reabilitarea și echiparea infrastructurii educaționale a Colegiului Tehnic Transilvania din Municipiul Deva”, proiect depus pentru finanțare în anul 2018, cu o valoare solicitată de 6.322 mii lei;
- ”Reabilitare/ reconversie/ extindere/ construire infrastructură educațională în Deva Al. Viitorului, nr. 9, în vederea modernizării și echipării infrastructurii educaționale pentru educația timpurie preșcolară”, proiect depus pentru finanțare în anul 2018, cu o valoare solicitată de 4.642 mii lei;

- *"Reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii educaționale antepreșcolare la Creșa Deva, Al. Viitorului"*, proiect depus pentru finanțare în anul 2018, cu o valoare solicitată de 4.070 mii lei.

Pentru susținerea domeniului "Educație", în perioada 2016 – 2020, Consiliul Local al Municipiului Deva a emis mai multe HCL, respectiv:

- ✓ Hotărârea nr. 116 / 2016 privind Transmiterea în administrare a bunurilor rezultate din proiectul Reabilitarea ansamblului de clădiri și echiparea infrastructurii educaționale a Colegiului Tehnic Energetic "Dragomir Hurmuzescu", proiect finanțat prin POR 2007-2013, Colegiului Tehnic Energetic "Dragomir Hurmuzescu";
- ✓ Hotărârea nr. 268 / 2016 privind Modificarea și completarea Hotărârii Consiliului local nr.116/2016, privind transmiterea în administrare a bunurilor rezultate din proiectul Reabilitarea ansamblului de clădiri și echiparea infrastructurii educaționale a Colegiului Tehnic Energetic "Dragomir Hurmuzescu", proiect finanțat prin POR 2007-2013, Colegiului Tehnic Energetic "Dragomir Hurmuzescu";
- ✓ Hotărârea nr. 118 / 2017 privind Aprobarea Documentației tehnico-economice - faza Documentație de avizare a lucrărilor de intervenție și a indicatorilor tehnico-economiци pentru investiția "Reabilitarea, modernizarea clădirilor și echiparea infrastructurii educaționale a Colegiului Național Pedagogic "Regina Maria" - școala generală;
- ✓ Hotărârea nr. 114 / 2018 privind Aprobarea Documentației de avizare a lucrărilor de intervenție și a indicatorilor tehnico-economiци pentru investiția "Reabilitarea, modernizarea clădirilor și echiparea infrastructurii educaționale a Școlii gimnaziale Andrei Șaguna";
- ✓ Hotărârea nr. 171 / 2018 privind Aprobarea documentației Plan Urbanistic Zonal "Reabilitare/reconversie/extindere/construire infrastructura educațională - Alea Viitorului, nr.9, Deva - în vederea modernizării și echipării infrastructurii educaționale pentru educația timpurie preșcolară" generat de imobilul situat în municipiul Deva, Alea Viitorului, nr.9;

- ✓ Hotărârea nr. 216 / 2018 privind aprobarea proiectului și a cheltuielilor legate de proiect, în conformitate cu ultima formă a bugetului rezultat în urma etapei de evaluare și selecție pentru proiectul - Reabilitarea, modernizarea clădirilor și echiparea infrastructurii educaționale a Colegiului Național Pedagogic "Regina Maria" - Școala Generală, COD SMIS 120280;
- ✓ Hotărârea nr. 423 / 2018 privind Aprobarea documentației tehnico-economice - faza Studiu de fezabilitate, Documentații pentru obținerea avizelor și acordurilor, Liste cu cantități de lucrări și a indicatorilor tehnico-economici pentru investiția "Reabilitarea, modernizarea, extinderea și echiparea infrastructurii educaționale preșcolare la Grădinița cu program normal nr.2, Deva, Aleea Salcânilor";
- ✓ Hotărârea nr. 424 / 2018 privind Aprobarea Documentației de Avizare a Lucrărilor de Intervenție și a indicatorilor tehnico-economici pentru investiția "Reabilitarea și echiparea infrastructurii educaționale a Colegiului Tehnic "Transilvania" din municipiul Deva";
- ✓ Hotărârea nr. 458 / 2018 privind Aprobarea documentației tehnico economice și a indicatorilor tehnico-economici pentru investiția "Reabilitare / reconversie / extindere / construire infrastructură educațională în Deva Al. Viitorului, nr.9, în vederea modernizării și echipării infrastructurii educaționale pentru educația timpurie preșcolară";
- ✓ Hotărârea nr. 465 / 2018 privind Aprobarea documentației tehnico-economice - faza Documentații de avizare a lucrărilor de intervenții și a indicatorilor tehnico-economici pentru investiția "Reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii educaționale antepreșcolare la Creșa Deva, Aleea Viitorului";
- ✓ Hotărârea nr. 512 / 2018 privind Modificarea Hotărârii Consiliului local nr.424/2018 privind aprobarea Documentației de Avizare a Lucrărilor de Intervenție și a indicatorilor tehnico-economici pentru investiția "Reabilitarea și echiparea infrastructurii educaționale a Colegiului Tehnic Transilvania din municipiul Deva";
- ✓ Hotărârea nr. 10 / 2019 privind Modificarea Hotărârii Consiliului local nr.465/2018 privind aprobarea documentației tehnico-economice - faza

Documentații de avizare a lucrărilor de intervenții și a indicatorilor tehnico-economici pentru investiția "Reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii educaționale antepreșcolare la Creșa Deva, Aleea Viitorului";

- ✓ Hotărârea nr. 29 / 2019 privind Aprobarea cererii de finanțare și a cheltuielilor aferente, în conformitate cu ultima formă a bugetului rezultat în urma etapei de evaluare și selecție pentru proiectul "Reabilitarea, modernizarea, extinderea și echiparea infrastructurii educaționale preșcolare la Grădinița cu program normal nr.2, Deva, Al.Salcânilor", cod SMIS 125417;
- ✓ Hotărârea nr. 30 / 2019 privind Aprobarea cererii de finanțare și a cheltuielilor aferente, în conformitate cu ultima formă a bugetului rezultat în urma etapei de evaluare și selecție pentru proiectul "Reabilitarea/reconversie/extindere/construire infrastructură educațională în Deva, Aleea Viitorului, nr.9, în vederea modernizării și echipării infrastructurii educaționale pentru educație timpurie preșcolară", cod SMIS 125418;
- ✓ Hotărârea nr. 31 / 2019 privind Aprobarea cererii de finanțare și a cheltuielilor aferente, în conformitate cu ultima formă a bugetului rezultat în urma etapei de evaluare și selecție pentru proiectul "Reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii educaționale antepreșcolare la Creșa Deva, Al.Viitorului", cod SMIS 125416;
- ✓ Hotărârea nr. 97 / 2019 privind Modificarea Hotararii Consiliului local nr. 423/2018 privind aprobarea documentatiei tehnico-economice - faza Studiu de fezabilitate, Documentatii pentru obtinerea avizelor si acordurilor, Liste cu cantitati de lucrari și a indicatorilor tehnico-economici pentru investiția "Reabilitarea, modernizarea, extinderea si echiparea infrastructurii educationale prescolare la Grădinița cu program normal nr. 2, Deva, Aleea Salcamilor";
- ✓ Hotărârea nr. 98 / 2019 privind Modificarea Hotararii Consiliului local nr. 29/2019, privind aprobarea cererii de finanțare și a cheltuielilor aferente, în conformitate cu ultima formă a bugetului rezultat în urma etapei de evaluare și selecție pentru proiectul „Reabilitarea, modernizarea, extinderea și echiparea

infrastructurii educationale prescolare la Grădinița cu program normal nr. 2, Deva, Al. Salcamilor", cod SMIS 125417;

- ✓ Hotărârea nr. 99 / 2019 privind Modificarea Hotararii Consiliului local nr. 465/2018 privind aprobarea documentatiei tehnico-economice - faza Documentatii de avizare a lucrarilor de interventii și a indicatorilor tehnico-economici pentru investiția "Reabilitarea, modernizarea si echiparea infrastructurii educationale anteprescolare la Cresa Deva, Alea Viitorului", cu modificarile si completarile ulterioare;
- ✓ Hotărârea nr. 100 / 2019 privind Modificarea Hotararii Consiliului local nr. 31/2019 privind aprobarea cererii de finanțare și a cheltuielilor aferente, în conformitate cu ultima formă a bugetului rezultat în urma etapei de evaluare și selecție pentru proiectul „Reabilitarea, modernizarea si echiparea infrastructurii educationale anteprescolare la Cresa Deva, Al. Viitorului", cod SMIS 125416;
- ✓ Hotărârea nr. 110 / 2019 privind Modificarea Hotărârii Consiliului local nr.424/2018 privind aprobarea Documentației de Avizare a Lucrărilor de Intervenție și a indicatorilor tehnico-economici pentru investiția " Reabilitarea și echiparea infrastructurii educaționale a Colegiului Tehnic „Transilvania" din municipiul Deva", cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ Hotărârea nr. 111 / 2019 privind Aprobarea cererii de finanțare și a cheltuielilor aferente, în conformitate cu ultima formă a bugetului rezultat în urma etapei de evaluare și selecție pentru proiectul „Reabilitarea și echiparea infrastructurii educaționale a Colegiului Tehnic „Transilvania" din municipiul Deva, cod SMIS 120477";
- ✓ Hotărârea nr. 157 privind Modificarea Hotărârii Consiliului local nr.216/2018 privind aprobarea proiectului și a cheltuielilor legate de proiect, în conformitate cu ultima formă a bugetului rezultat în urma etapei de evaluare și selecție pentru proiectul "Reabilitarea, modernizarea clădirilor și echiparea infrastructurii educaționale a Colegiului Național Pedagogic "Regina Maria" - școala generală, cod SMIS 120280;

- ✓ Hotărârea nr. 158 privind Aprobarea indicatorilor tehnico - economici pentru investiția "Reabilitarea, modernizarea clădirilor și echiparea infrastructurii educaționale a Colegiului Național Pedagogic „Regina Maria” - școala generală - faza Proiect Tehnic;
- ✓ Hotărârea nr. 224 privind Modificarea Hotărârii Consiliului local nr.158/2019, privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici pentru investiția "Reabilitarea, modernizarea clădirilor și echiparea infrastructurii educaționale a Colegiului Național Pedagogic „Regina Maria” - școala generală - faza Proiect Tehnic;
- ✓ Hotărârea nr. 225 privind Modificarea Hotărârii Consiliului local nr.216/2018, privind aprobarea proiectului și a cheltuielilor legate de proiect, în conformitate cu ultima formă a bugetului rezultat în urma etapei de evaluate și selecție pentru proiectul Reabilitarea, modernizarea clădirilor și echiparea infrastructurii educaționale a Colegiului Național Pedagogic "Regina Maria" - școală generală, cod SMIS 120280, cu modificările și completările ulterioare;

Dintre acestea, pentru realizarea analizei ex-post a fost selectată HCL 465 / 2018 privind Aprobarea documentației tehnico-economice - faza Documentații de avizare a lucrărilor de intervenții și a indicatorilor tehnico-economici pentru investiția "Reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii educaționale antepreșcolare la Creșa Deva, Aleea Viitorului", și cele care au urmat în legătură cu acest obiectiv de investiții: HCL nr. 10 / 2019; HCL nr. 31 / 2019; HCL nr. 99 / 2019; HCL nr. 100 / 2019.

2.4. Analiza implementării HCL 465 / 2018

Primăria Municipiului Deva a aprobat în anul 2018, prin HCL nr. 465, documentația tehnico-economică pentru proiectul "Reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii educaționale antepreșcolare la Creșa Deva, Aleea Viitorului", având ca obiectiv general creșterea calității infrastructurii în vederea asigurării accesului sporit la educație timpurie și sprijinirea participării parinților pe piața forței de muncă în Municipiul Deva, județul Hunedoara, Regiunea de Dezvoltare Vest.

Infrastructura educațională este esențială pentru educație, dezvoltarea timpurie a copiilor, pentru construirea de abilități sociale și a capacității de integrare socială. Investițiile planificate vor contribui la consolidarea rolului orașelor ca motoare de creștere, prin abordarea deficiențelor actuale în sistemul de învățământ și îmbunătățirea disponibilității, calității și relevanței infrastructurii educaționale și al dotării. Proiectul va contribui și la îndeplinirea obiectivelor strategice ale Programului Operațional Regional, de sprijinire a dezvoltării economice, sociale, durabile și echilibrate teritorial, a tuturor regiunilor României, potrivit nevoilor și resurselor specifice, cu accent pe sprijinirea dezvoltării durabile a polilor urbani de creștere, îmbunătățirea mediului de afaceri și a infrastructurii de bază pentru a face din regiunile României locuri atractive pentru investiții.

La nivelul Municipiului Deva, în perioada precedentă, au fost implementate și alte proiecte destinate dezvoltării / îmbunătățirii infrastructurii educaționale, respectiv:

- ”Reabilitarea ansamblului de cladiri și echiparea infrastructurii educaționale a Colegiului Național Decebal Deva”, proiect finanțat prin POR 2007 – 2013, în perioada 2010 – 2012, cu o valoare totală de 9,37 mil. lei, având ca obiectiv ”îmbunătățirea calității procesului educațional în cadrul Colegiului Național Decebal, creșterea performanțelor școlare și menținerea elevilor într-un sistem educațional de înaltă performanță care să asigure resursele umane necesare unei dezvoltări socio-economice durabile - echilibrată teritorial în Regiunea Vest”. Prin acest proiect au fost reabilite spațiile destinate procesului educațional, au fost reduse costurile cu energia termică prin îmbunătățirea clasei energetice a clădirilor, a fost extinsă sala de sport, au fost dotate cu echipamente TIC o serie de laboratoare didactice;
- ”Reabilitarea, modernizarea clădirilor și echiparea infrastructurii educaționale a Liceului Pedagogic Sabin Dragoi Deva”, proiect finanțat în perioada 2010 – 2012, cu o valoare totală de circa 3 mil. lei. Obiectivul acestui proiect a fost similar cu cel al proiectului precedent, respectiv ”îmbunătățirea calității procesului educațional în cadrul Liceului Pedagogic Sabin Dragoi, creșterea participării populației școlare la un proces educațional de înaltă performanță prin care să se asigure resursele umane necesare unei dezvoltări socio-

economice durabile - echilibrată teritorial în Regiunea Vest”, iar rezultatele obținute au vizat reabilitarea spațiilor de învățământ și dotarea acestora cu echipamente TIC, necesare activităților didactice;

- ”Reabilitarea ansamblului de clădiri și echiparea infrastructurii educaționale a Colegiului Tehnic Dragomir Hurmuzescu”, derulat în perioada 2013-2016, cu o valoare totală de 15,54 mil. lei. Obiectivul specific al acestui proiect a fost ”asigurarea unei infrastructuri de educație adecvată unui proces educațional eficient și modern în Colegiul Tehnic Energetic Dragomir Hurmuzescu din Deva prin reabilitarea infrastructurii școlii și dotarea cu echipamente didactice specifice”.

De asemenea, au fost depuse cereri de finanțare pentru următoarele proiecte în domeniul educației:

- ”Creșterea eficienței energetice a clădirilor în care funcționează Colegiul Național Decebal, Strada Oituz nr. 8”;
- ”Reabilitarea, modernizarea clădirilor și echiparea infrastructurii educaționale a Colegiului Național Pedagogic Regina Maria (școala generală)”;
- ”Reabilitarea, modernizarea clădirilor și echiparea infrastructurii educaționale a Școlii Gimnaziale Andrei Saguna”;
- ”Reabilitarea, modernizarea clădirilor și echiparea infrastructurii educaționale a Colegiului Tehnic Energetic Dragomir Hurmuzescu – locația din strada Scărișoara, nr. 4 (școala generală)”;
- ”Reabilitarea, modernizarea, extinderea și echiparea infrastructurii educaționale preșcolare la Grădinița cu program normal nr. 2, Deva, Al. Salcânilor”;
- ”Reabilitarea și echiparea infrastructurii educaționale a Colegiului Tehnic Transilvania din Municipiul Deva”;
- ”Reabilitare/ reconversie/ extindere/ construire infrastructura educațională în Deva Al. Viitorului, nr. 9, în vederea modernizării și echipării infrastructurii educaționale pentru educația timpurie preșcolară”.

Potrivit Cererii de finanțare transmise, obiectivul general al proiectului îl reprezintă creșterea calității infrastructurii în vederea asigurării accesului sporit la educație timpurie și sprijinirea participării părinților pe piața forței de muncă în Municipiul Deva.

Obiectivul specific al proiectului vizează asigurarea unei oferte educaționale adecvate, accesibile și de calitate în învățământul antepreșcolar din cadrul Creșei Deva, Aleea Viitorului, nr. 3, prin reabilitarea, modernizarea infrastructurii educaționale antepreșcolare și dotarea cu echipamente didactice specifice. Se asigură o creștere a capacității de școlarizare de la 80 locuri înainte de implementarea proiectului, la 100 locuri, după implementarea proiectului, în vederea acoperirii cererilor părinților care doresc reintegrarea pe piața forței de muncă și nu au alte posibilități de supraveghere și educare a copiilor de vârstă antepreșcolară. În plus, prin investiția realizată se oferă un proces de îngrijire/educare de calitate care să contribuie la dezvoltarea de abilități sociale și capacități de integrare socială.

Beneficiarii direcți ai implementării proiectului sunt familiile ai căror copii se vor înscrie în programul unității de învățământ, astfel:

- *Copiii incluși în programul creșei*, care vor beneficia de condiții mult mai bune de educație, confort, siguranță, construirea de abilități sociale și a capacității de integrare în societate, dezvoltarea armonioasă și sănătoasă etc.;
- *Părinții* care doresc reintegrarea pe piața forței de muncă, după expirarea perioadei legale a concediului pentru îngrijirea copilului, sau chiar înainte de expirarea acestei perioade. Reintegrarea părinților pe piața forței de muncă contribuie la creșterea nivelului de trai al familiei și implicit al societății, la disponibilizarea de forță de muncă necesară susținerii activităților economice din oraș, la creșterea veniturilor încasate de bugetul local etc;
- *Personalul care deservește Creșa Deva* (circa 31 persoane), care va beneficia de o infrastructură educațională modernă, necesară desfășurării unui proces de educare și îngrijire de calitate.

Pe lângă beneficiarii direcți, există o paletă largă de **beneficiari indirecți**, a căror activitate va fi influențată benefic de implementare proiectului, reprezentați de:

- *Companiile din regiune, care vor beneficia de un disponibil suplimentar de forță de muncă, rezultat din disponibilitatea părinților de a se reintegra pe piața forței de muncă;*
- *Instituțiile administrației publice locale pentru care se va înregistra o reducere a presiunii exercitată de comunitate pentru rezolvarea problemei îngrijirii copiilor de vârstă antepreșcolară, o îmbunătățirea imaginii publice, dar și o reducere a presiunii asupra bugetelor proprii;*
- *Populația Municipiului Deva în ansamblul său, care va beneficia de condiții mult mai bune pentru îngrijirea copiilor de vârstă antepreșcolară, va căpăta încredere că va avea soluții viabile pentru îngrijirea copiilor în situația reintegrării pe piața forței de muncă, va înregistra o creștere a nivelului de trai.*

Având în vedere că proiectul este în curs de implementare, neexistând date cu privire la beneficiile și costurile efective generate de acesta, în realizarea analizei vom pleca de la datele inițiale, estimate cu ocazia depunerii cererii de finanțare, actualizate cu o serie de elemente suplimentare.

Costurile de operare, după finalizarea investiției, sunt generate de acoperirea cheltuielilor cu menținerea, întreținerea, funcționarea și exploatarea investiției după încheierea proiectului și încetarea finanțării nerambursabile, respectiv: mentenanța, materialele consumabile, întreținerea, reparațiile, energia electrică și apa, personalul etc. Deoarece Creșa Deva se află în subordinea Consiliului Local Deva, iar proiectul nu generează venituri directe nete din operare, finanțarea cheltuielilor operaționale va fi asigurată din linia Bugetului general al Municipiului Deva, conform Legii nr. 1/2011- Legea educației naționale. Autoritățile publice locale, în baza prevederilor Legii nr. 215/2001 a administrației publice locale, vor sprijini investiția realizată, prin implicarea lor în asigurarea la parametrii calitativi corespunzători a serviciilor comunitare de utilitate publică (alimentare cu apă, canalizare, gaz, energie electrică etc.), a cheltuielilor materiale și de personal, fapt care să conducă la asigurarea integrității fizice a clădirii reabilitate.

Se estimează că, în raport cu variată ”fără proiect”, implementarea proiectului nu va conduce la creșterea costurilor de operare, ci dimpotrivă. Prin măsurile de realitare și modernizare a clădirilor se vor reduce costurile cu energia electrică și termică, care vor

compensa costurile suplimentare generate de funcționarea echipamentelor noi, achiziționate prin proiect. De aceea, impactul financiar al implementării proiectului asupra bugetului Primăriei Municipiului Deva va fi redus, putând fi acoperit de aceasta în aceleași condiții ca și în anii precedenți.

Beneficiile generate de implementarea proiectului de reabilitare, modernizare și echipare a infrastructurii educaționale antepreșcolare la Creșa Deva, Alea Viitorului pot fi de mai multe feluri, respectiv:

- ✓ *beneficii financiare* – proiectul **nu va genera** venituri financiare directe, deoarece nu vor fi percepute taxe pentru accesarea acestor servicii;
- ✓ *beneficii economice* – realizarea proiectului va avea un impact economic moderat, determinat de disponibilizarea unor resurse de forță de muncă suplimentare necesare susținerii activităților economice din oraș și, în acest fel, la creșterea veniturilor încasate de bugetul local;
- ✓ *beneficii sociale* – crearea unor condiții mult mai bune de educația copiilor cu vârstă preșcolară va conduce la îmbunătățirea confortului și siguranței acestora, la construirea de abilități sociale și a capacității de integrare în societate, la dezvoltarea armonioasă și sănătoasă, la creșterea încrederii populației care va avea soluții viabile pentru îngrijirea copiilor în situația reintegrării pe piața forței de muncă, la creșterea nivelului de trai al locuitorilor Municipiului Deva etc.

Beneficiile economice generate de implementarea acestui proiect se referă, în principal, la impactul pe care acesta îl va avea asupra dezvoltării economice locale și regionale. Fiind vorba despre reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii educaționale antepreșcolare la Creșa Deva, beneficiile economice sunt mai degrabă indirecte, generate de disponibilizarea unor resurse umane suplimentare, care, având garanția rezolvării problemei îngrijirii copiilor, se pot angaja în companiile din oraș. Grupul țintă fiind format din 100 copii, este vorba de 200 persoane, părinți și tutori legali ai copiilor care beneficiază de serviciile Creșei Deva. Estimăm că dintre aceștia 25%, respectiv 50 persoane se vor angaja, ceea ce, pentru un salariu nominal mediu brut lunar de 4.853 lei (câștigul salarial nominal mediu brut lunar aferent anului 2019, conform datelor raportate de INS în baza de date Tempo Online), înseamnă un fond anual de salarii de circa 2,91 mil. lei. Din această

sumă, o bună parte (circa 39,37%) reprezintă contribuții sociale legate de salarii, cuvenite bugetului de stat, ceea ce înseamnă venituri suplimentare la bugetul de sta de circa 1,15 mil. lei anual.

Economia locală și regională, în ansamblu, beneficiază astfel ca urmare a disponibilizării unor resurse de muncă suplimentare. Angajarea de personal suplimentar va contribui și la creșterea volumului afacerilor din regiune, a investițiilor realizate de acestea, precum și a profitului realizat și a impozitelor plătite. Monetizarea acestui impact este dificil de realizat, deoarece este influențat de o multitudine de factori.

Beneficiile sociale generate de realizarea proiectului de investiții se vor concretiza în îmbunătățirea confortului și siguranței copiilor cu vârstă antepreșcolară, construirea de abilități sociale și a capacității de integrare în societate, dezvoltarea armonioasă și sănătoasă a copiilor, crearea unor condiții de muncă mai bune pentru cei 31 de angajați ai Creșei Deva, creșterea încrederii populației care va avea soluții viabile pentru îngrijirea copiilor în situația reintegrării pe piața forței de muncă, creșterea nivelului de trai al locuitorilor Municipiului Deva, îmbunătățirea imaginii Municipiului Deva etc. Astfel, pentru funcționarea Creșei Deva s-a estimat menținerea unui număr de 31 locuri de muncă, după cum urmează: 3 persoane - asistent medical, 3 persoane educatori, 9 persoane - îngrijitor copii, 8 persoane - îngrijitor clădiri, 6 persoane - inspector specialitate și 2 persoane din aparatul de conducere beneficiari ai unei infrastructuri educaționale moderne, necesară desfășurării unui proces de educare / îngrijire de calitate.

Analiza comparativă a beneficiilor și costurilor generate de implementarea proiectului, respectiv reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii educaționale antepreșcolare la Creșa Deva, conduce la concluzia că proiectul este viabil din punct de vedere economic și social, având un impact major asupra comunității locale.

Capitolul 3

ANALIZA EX-POST A H.C.L. AFERENTE DOMENIULUI ”TRANSPORT”

3.1. Contextul general al domeniului ”Transport”

Dezvoltarea domeniului ”transport” este în strânsă legătură cu dezvoltarea economică generală. Prin intensificarea activităților economice are loc și o creștere a numărului mijloacelor de transport (de mărfuri sau călători), dar și a mobilității bunurilor și populației, determinând o intensificare a activităților de transport. În același timp, extinderea infrastructurii de transport (drumuri și mijloace de transport) a creat noi oportunități pentru dezvoltarea industriei, construcțiilor și a celorlalte sectoare economice, dar a condus și la îmbunătățirea nivelului de trai al populației. Infrastructura de transport este esențială pentru dezvoltarea economică regională sau națională, acest lucru fiind rezultatul acțiunii unei combinații de factori economici și sociali, interni și externi. Plecând de la relația de interdependență dintre domeniul ”transport” și celelalte sectoare economice, susținerea acestuia reprezintă o prioritate la nivel european, național, dar și local.

Politica europeană a transporturilor este una dintre primele politici comunitare comune, având drept scop ”liberalizarea serviciilor și deschiderea piețelor de transport pentru a facilita realizarea Pieței Interne”. În 1995 a fost lansat conceptul rețelelor Trans-Europene pentru transportul feroviar, rutier și pe apă (TEN-T). TEN-T presupune o rețea de transport europeană unică, multimodală, care cuprinde toate modurile de transport: terestru, maritim și aerian, asigură conexiuni internaționale și permite circulația rapidă a bunurilor și persoanelor în Piața Internă și cu țările vecine. În anul 2011, Comisia Europeană a lansat un nou exercițiu vizionar – Carte Albă - privind viitorul politicii de transport la orizontul 2050, care pune accent pe sustenabilitate (reducerea impactului asupra mediului – transportul consumă circa 30% din energia generată în UE) și continuarea liberalizării. Aceasta a devenit baza de

fundamentare a viitoarelor documente de politici publice în domeniul transporturilor, cât și a actualizării documentelor strategice și monitorizării obiectivelor dezvoltării durabile în acest domeniu.

La nivel național, România corelează obiectivele politicii europene în domeniu cu politicile naționale ce au în vedere nevoile de dezvoltare ale țării în toate sectoarele transportului - aerian, rutier, feroviar, naval și multimodal. Obiectivul major la nivel național este reprezentat de reducerea decalajelor și deficitelor de infrastructură de transport față de restul țărilor membre UE. Cel mai relevant document strategic elaborat în România este Master Planul General de Transport, adoptat în 2015, care urmărește corelarea obiectivelor naționale cu cele ale politicii europene în domeniul transporturilor.

La acesta se adaugă și alte documente de planificare strategică, respectiv:

- *Strategia pentru transport durabil* pe perioada 2007-2013 și 2020, 2030 aprobată prin OMT nr. 508/2008;
- *Strategia de transport intermodal în România 2020*, aprobată prin OMTI nr. 457 din 20.06.2011;
- *Strategia de dezvoltare a infrastructurii feroviare 2021-2025* aprobată prin HG nr. 985/2020.

Prin poziționarea sa geografică, România se află într-o zonă la intersecția mai multor magistrale de transport, ce leagă Nordul de Sudul Europei și Vestul de Estul acesteia. România rămâne însă limitată ca volum de bunuri și călători din cauza infrastructurii rutiere subdezvoltate, aceasta fiind o barieră în fața dezvoltării și creșterii economice. Accesul la coridoarele vest-europene, precum și la cele est și sud-europene, a fost îngreunat și limitat de capacitatea de circulație și calitatea redusă a anumitor elemente ale infrastructurii de transport din țara noastră, fiind în situația de a perturba libera circulație a mărfurilor și persoanelor și de a diminua traficul internațional de mărfuri/călători care tranzitează România. Întârzierile, din motive obiective (asigurarea finanțării, elaborarea documentațiilor tehnice, contractarea lucrărilor, execuția lucrărilor), a realizării proiectelor de modernizare a rețelei de transport au mărit numărul infrastructurilor ajunse la scadența tehnică și operațională și a crescut volumul costurilor de realizare/implementare a proiectelor.

Obiectivul general în domeniul ”transport” îl reprezintă dezvoltarea echilibrată a sistemului național de transport care să asigure o infrastructură și servicii de transport moderne și durabile, dezvoltarea sustenabilă a economiei și îmbunătățirea calității vieții. Conform obligațiilor României și prevederilor legislative europene, până la finalul anului 2030, rețeaua rutieră TEN-T în România va trebui finalizată la nivel de autostradă sau drum expres. Atingerea acestui obiectiv va contribui în mod direct la asigurarea dezvoltării durabile a sectorului transporturi, a economiei și a mediului, la creșterea gradului de accesibilitate a României, asigurarea inter-modalității sistemului de transport, promovarea dezvoltării echilibrate a tuturor modurilor de transport și îmbunătățirea calității și eficienței serviciilor.

Programele de finanțare din **fonduri europene** reprezintă un sprijin pentru stabilirea principalelor obiective, pentru programare și disciplină bugetară. Domeniul transporturilor este unul care a beneficiat de finanțare europeană în exercițiul financiar 2007-2013 prin *Programul Operațional Sectorial Transport*, acesta fiind un instrument strategic prin care au fost stabilite prioritățile de intervenție și s-a făcut alocarea financiară pentru sectorul transporturi din România. Programul a fost construit pe patru axe prioritare și a beneficiat de un buget de aproximativ 5 miliarde euro, Comisia Europeană prin Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională participând cu 4.288 miliarde euro, iar bugetul de stat participând cu diferența.

Pentru perioada de programare bugetară 2014-2020 a fost elaborat *Programul Operațional Infrastructura Mare* (POIM), ce sprijină obiectivele Strategiei Europa 2020 și susține Programul Național pentru Reformă și Recomandările Specifice de Țară. POIM este construit având la bază 8 axe prioritare și un buget de aproximativ 11,8 miliarde euro. Acest program constituie un element important avut în vedere la elaborarea planului strategic instituțional de la nivelul Ministerului Transporturilor.

În concluzie, apreciem că sectorul transporturilor este vital pentru creșterea economică și dezvoltarea României, dar și pentru realizarea unei mai buni uniuni teritoriale între regiunile țării sau cu țările europene. De aceea, acesta necesită o atenție sporită și o implicare a tuturor părților interesate, fiind necesară încurajarea unor parteneriate pentru dezvoltarea unui sistem de transport inteligent care să contribuie la creșterea calității vieții.

3.2. Politici publice în domeniul "Transport" la nivelul UAT Deva

Dezvoltarea orașelor determină creșterea nevoii de mobilitate a persoanelor, mărirea distanțelor de călătorie și numărul de autovehicule utilizate. Creșterea mobilității urbane reprezintă o povocare pentru autoritățile publice locale, confruntate cu creșterea densității populației, a numărului de autovehicule în trafic, dar și a cerințelor de dezvoltare durabilă. Obiectivele urmărite prin Planul Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD) elaborat pentru perioada 2016-2030 la nivelul Municipiului Deva vizează:

- Accesibilitatea tuturor cetățenilor către destinațiile și serviciile esențiale;
- Siguranța și securitatea tuturor utilizatorilor sistemului de transport și reducerea accidentelor rutiere;
- Crearea unui mediu sănătos prin reducerea poluării atmosferice și fonice, a emisiilor de gaze cu efect de seră și a consumului de energie;
- Realizarea unei eficiențe economice și a rentabilității transportului de bunuri și persoane;
- Realizarea unei calități a mediului urban prin creșterea atractivității peisajului urban în beneficiu cetățenilor din municipiul Deva.

Planul integrat de mobilitate urbană durabilă al Municipiului Deva are la bază un model de transport, creat pe baza analizelor realizate asupra situației existente și a datelor obținute în urma procesului de colectare a datelor.

Planificarea transportului public de persoane la nivel local, ca element central al politicii publice în domeniul transportului, trebuie să răspundă următoarelor cerințe:

- impact redus asupra mediului ambiant;
- creșterea gradului de acoperire cu trasee a localității;
- optimizarea traseelor;
- acoperirea cererii de transport prezente și viitoare;
- siguranță în trafic;
- respectarea drepturilor pasagerilor;
- asigurarea confortului pasagerilor și respectarea regulilor de igienă;

- respectarea programului orar;
- modernizarea parcului de autovehicule;
- asigurarea unor servicii corespunzătoare de reparații și întreținere pentru mijloacele de transport.

Infrastructura locală specifică municipiului Deva este compusă din bulevarde, străzi, alei, zone pietonale, pasaje, parări și trotuare. Conform SIDU 2014-2023, rețeaua stradală a Municipiului Deva are o lungime de aproximativ 90 km, fiind formată din 224 de străzi.

Pentru a identifica zonele cu trafic aglomerat la nivelul municipiului, în anul 2016 a fost realizat un Studiu de trafic care a evidențiat principalele zone/artere în care există volume mari de trafic, capabile să conducă la congestii de circulație.

O bună perioadă de timp exploatarea serviciului de transport public local a fost concesionată de către operatorul SC TIRIUS TRANSTUR SRL conform: Contractului de concesiune a transportului public de călători 799/07.01.2005, Act Adițional nr. 5/15.02.2016, pe 8 trasee

În baza unui *Studiu de oportunitate în vederea delegării serviciului de transport public local pe raza Municipiului Deva și a satelor aparținătoare*, realizat în anul 2014, au fost evidențiate deficiențele transportului public din momentul respectiv, prin analize directe și prin sondarea opiniei cetățenilor. Principalele aspecte sesizate au fost:

- Starea necorespunzătoare a vehiculelor de transport public, care nu ofereau călătorilor confortul și siguranța asociate unui transport public de calitate;
- Nemarcarea corespunzătoare a stațiilor de transport public;
- Lipsa dotărilor specifice de mobilier din stațiile de transport public;
- Amplasamentul necorespunzător al unora dintre aceste stații;
- Nerespectarea regulilor de parcare de către ceilalți conducători auto, în pozițiile marcate drept stații de călători.

Analiza situației transportului public de pe raza Municipiului Deva și a satelor aparținătoare a condus la următoarele concluzii și măsuri necesare pentru remedierea deficiențelor (SIDU 2014-2023):

- Gradul de acoperire al transportului public și structura traseelor existente sunt relativ satisfăcătoare. Cu toate acestea, sunt necesare măsuri de eficientizare a

transportului public, care să permită și acoperirea unor zone în care cererea de transport este mai redusă (Cristur, Archia, cartiere rezidențiale noi), de ex: sistem de ticketing, informarea călătorilor, managementul transportului public. Totodată este necesar să se asigure accesibilitatea la acest mijloc de transport și pentru locuitorii zonelor de dezvoltare/extindere a intravilanului (ex. Cartierul Grigorescu);

- Stațiile de transport public nu oferă condiții care să atragă pasagerii pentru utilizarea acestui mod de transport, fiind necesară modernizarea/dotarea cu mobilier specific, panouri cu mesaje variabile, care să ofere informații în timp real asupra graficului de circulație al mijloacelor de transport public, camere de supraveghere;
- Este necesară modernizarea parcului de vehicule de transport public, astfel încât să se asigure reducerea nivelului de combustibil și a emisiilor de noxe, precum și asigurarea accesului pentru persoanele cu handicap. Astfel, se impune achiziționarea de vehicule de transport public ecologice, care să ofere condiții moderne, sigure și confortabile pentru călători și a căror utilizare să conducă la reducerea impactului asupra mediului. De asemenea, va fi necesară suplimentarea numărului de vehicule actual, în funcție de concluziile studiului asupra necesităților de extindere a liniilor de transport public actuale, precum și ca rezultat al analizelor asupra cererii pentru acest mod de transport, care este de așteptat să crească, odată cu modernizarea și eficientizarea lui.
- Odată cu modernizarea parcului de vehicule de transport public și introducerea vehiculelor ecologice, va fi necesară construirea/reabilitarea unui depou care să permită încărcarea și operațiunile necesare de întreținere pentru acest tip de vehicule. Totodată, depoul respectiv va trebui dotat cu toate echipamentele aferente sistemului de ticketing, prin care să se asigure descărcarea informațiilor din echipamentele de la bordul vehiculelor, odată ajunse la cap de linie, și procesarea acestora, astfel încât să se obțină informații referitoare la cererea de călătorie (linie, oră, grad de umplere etc.).

- Creșterea siguranței pentru utilizatorii acestui mijloc de transport, prin asigurarea unui parc de vehicule cu caracteristici tehnice corespunzătoare, precum și prin amenajarea corespunzătoare a stațiilor de transport public (relocare, eliminarea parcărilor, realizarea de alveole, semnalizarea corespunzătoare);
- Realizarea/actualizarea unui studiu de oportunitate referitor la tipul de operator care va gestiona sistemul de transport public;
- Implementarea unui sistem de management al transportului public, care să asigure o utilizare cât mai eficientă a acestui mod de transport. Integrarea sistemului cu cel de management al traficului, deja implementat pe principalele artere ale municipiului.

Investițiile în infrastructura de transport pot facilita mobilitatea populației și a bunurilor, reducerea costurilor de transport, îmbunătățirea accesului pe piețele regionale, creșterea eficienței activităților economice, economisirea de energie și timp, creând condiții pentru extinderea schimburilor comerciale și implicit a investițiilor productive.

3.3. HCL aferente domeniului "Transport" în perioada 2016 – 2020

Domeniul "transport" reprezintă o prioritate la nivelul Consiliului Local al Municipiului Deva, infrastructura de transport deținând un capitol important în Strategia Integrată pentru Dezvoltarea Urbană a Municipiului Deva 2014 – 2023. În cadrul acestui document este prezentat contextul general, la nivel național și regional, al domeniului "transport", este prezentat conceptul de mobilitate urbană durabilă și corelarea cu Planul de Mobilitate Urbană Durabilă, este analizată infrastructura de transport a Municipiului Deva, iar la final este realizată o analiză SWOT a sectorului "transport".

Interesul manifestat la nivelul autorității publice locale s-a concretizat în obținerea de finanțare nerambursabilă pentru mai multe proiecte de investiții în domeniul transportului, astfel:

- ”Sistem integrat de management al traficului rutier în Municipiul Deva”, proiect implementat în perioada 2011 – 2013, cu o valoare totală de 17 mil. lei;
- ”Sistem de supraveghere video în zona de acțiune urbană”, implementat în perioada 2011 – 2012, cu o valoare totală de 3,5 mil. lei;
- ”Reabilitarea și refuncționalizarea spațiului public urban Bulevardul Dacia și zona adiacentă”, implementat în perioada 2015 – 2016, cu o valoare totală de 5,62 mil. lei;
- ”Reabilitarea spațiului public urban Bulevardul Iuliu Maniu”, implementat în anul 2015, cu o valoare totală de 13,12 mil. lei;
- ”Reabilitarea spațiului public urban Bulevardul Decebal, de la intersecția cu str. Avram Iancu până la intersecția cu Bulevardul Iuliu Maniu”, implementat în anul 2015, cu o valoare totală de 5,3 mil. lei;
- ”Amenajare pista pentru bicicliști pe Calea Zarandului”, implementat în anul 2015, cu o valoare totală de 2,3 mil. lei;

Pentru susținerea domeniului ”Transport”, în perioada 2016 – 2020, Consiliul Local al Municipiului Deva a emis mai multe HCL, respectiv:

- ✓ Hotărârea nr. 53 / 2016 privind Atribuirea temporară operatorului de transport S.C. Tirius Transtur a Grupei 1 de trasee - traseele nr.4, 5, 6 și 7 din cadrul serviciului de transport public local de persoane în municipiul Deva și localitățile aparținătoare;
- ✓ Hotărârea nr. 82 / 2016 privind Atribuirea licenței de traseu cu nr.RS-11 în vederea efectuării transportului public local de persoane prin curse regulate special;
- ✓ Hotărârea nr.96 / 2016 privind Atribuirea licențelor de traseu cu numerele: R-1, R-2, R-3, R-4, R-5, R-6, R-7, R-8, R-9, R-10, R-11, R-12, R-13, R-14, R-15, R-16, R-17, R-18, R-19, R-20, R-21, R-22, R-23, R-24, R-25, R-26, R-27, R-28, R-29, R-30, R-31, R-32, R-33 și R-34, în vederea efectuării transportului public local de persoane prin curse regulate în municipiul Deva și localitățile aparținătoare;

- ✓ Hotărârea nr. 512 / 2016 privind Modificarea tarifului pentru o călătorie în cadrul serviciului de transport public local în municipiul Deva și localitățile aparținătoare;
- ✓ Hotărârea nr. 22 / 2018 privind Modificarea Hotărârii Consiliului local nr.335/2008 privind reglementarea activității de transport persoane/bunuri în regim de taxi în municipiul Deva, cu modificările și completările ulterioare Hotărârea nr. 22;
- ✓ Hotărârea nr. 24 / 2018 privind Aprobarea Actului adițional nr.6 la Contractul de concesiune a transportului public local de călători nr.799 din 07.01.2005 încheiat între municipiul Deva și S.C. Tirius Transtur S.R.L.;
- ✓ Hotărârea nr. 25 / 2018 privind Aprobarea Studiului de oportunitate privind înființarea/implementarea unui sistem de transport local de persoane în municipiul Deva, elaborat de către S.C. DM Dezvoltare RO S.R.L.;
- ✓ Hotărârea nr. 26 / 2018 privind Constituirea Societății Transport public local Deva SRL având ca asociat unic Municipiul Deva reprezentat prin Consiliul local al municipiului Deva;
- ✓ Hotărârea nr. 118 / 2018 privind Modificarea Hotărârii Consiliului local al municipiului Deva nr.45/2009 privind reglementarea gratuității transportului local în comun pe raza municipiului Deva și a satelor aparținătoare, cu modificările ulterioare;
- ✓ Hotărârea nr. 133 / 2018 privind Aprobarea Studiului de Oportunitate privind "Stabilirea modalității de gestiune a Serviciului de transport public local de călători actual în municipiul Deva" și aprobarea gestiunii serviciului de transport public local de persoane;
- ✓ Hotărârea nr. 154 / 2018 privind Reglementarea acordării de facilități și gratuități transportului local în comun pe raza administrativ-teritorială a municipiului Deva, precum și a modalității de acordare a subvenției de exploatare operatorului serviciului de transport public local;
- ✓ Hotărârea nr. 159 / 2018 privind Modificarea Hotărârii Consiliului local nr.26/2018 privind constituirea Societății Transport Public local Deva S.R.L.

având ca asociat unic municipiul Deva reprezentat prin Consiliul local al municipiului Deva;

- ✓ Hotărârea nr. 163 / 2018 privind Aprobarea Actului aditional nr.7 la Contractul de concesiune a transportului public local de călători nr.799 din 07.01.2005 încheiat între municipiul Deva și S.C. Tirius Transtur S.R.L., cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ Hotărârea nr. 218 / 2018 privind Atribuirea licenței de traseu cu numărul RS-12 în vederea efectuării transportului public local de persoane prin curse regulate speciale;
- ✓ Hotărârea nr. 270 / 2018 privind Aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli al societății Transport public local Deva S.R.L., pentru anul 2018;
- ✓ Hotărârea nr. 326 / 2018 privind Atribuirea licenței de traseu cu numărul RS-13 în vederea efectuării transportului public local de persoane prin curse regulate speciale;
- ✓ Hotărârea nr. 329 / 2018 privind Încetarea de drept a Contractului de concesiune a transportului public local de calatori nr. 799/07.01.2005, cu modificarile și completările ulterioare;
- ✓ Hotărârea nr. 330 / 2018 privind Atribuirea contractului de delegare a gestiunii serviciului de transport public local prin gestiune directa, catre Societatea Transport Public Local Deva S.R.L.;
- ✓ Hotărârea nr. 333 / 2018 privind Modificarea tarifului pentru o calatorie in cadrul Serviciului de Transport Public Local in municipiul Deva si localitatile apartinatoare;
- ✓ Hotărârea nr. 334 / 2018 privind Modificarea Hotararii Consiliului Local al municipiului Deva nr. 154/2018 privind reglementarea acordarii de facilitati și gratuități transportului local în comun pe raza administrativ-teritorială a municipiului Deva, precum și a modalității de acordare a subvenției de exploatare operatorului serviciului de transport public local;
- ✓ Hotărârea nr. 335 / 2018 privind Atribuirea licentelor de traseu cu numerele: R-58,R-59,R-60,R-61,R-62,R-63,R-64,R-65,R-66,R-67,R-68,R-69,R-70 si R-7 in

vederea efectuării transportului public local de persoane prin curse regulate în municipiul Deva și localitățile aparținătoare;

- ✓ Hotărârea nr. 359 / 2018 privind Necesitatea și oportunitatea achiziționării unui număr de 12 autobuze - în regim second hand și 4 microbuze - tot în regim second hand ce vor fi folosite pentru efectuarea transportului public local de călători în municipiul Deva;
- ✓ Hotărârea nr. 363 / 2018 privind Modificarea Hotărârii Consiliului local nr.335/2008 privind reglementarea activității de transport persoane/bunuri în regim de taxi în municipiul Deva, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ Hotărârea nr. 367 / 2018 privind Asocierea dintre municipiul Deva cu Societatea Transport public local Deva S.R.L. în vederea realizării în comun a unui serviciu de interes public;
- ✓ Hotărârea nr. 425 / 2018 privind Aprobarea Actului adițional nr.1 la Contractul de delegare a gestiunii serviciului de transport public local de persoane prin curse regulate în municipiul Deva și localitățile aparținătoare nr.74108 din 04.09.2018 încheiat între municipiul Deva și Societatea Transport Public Local Deva S.R.L.;
- ✓ Hotărârea nr. 518 / 2018 privind Aprobarea Studiului de fezabilitate cu elemente de DALI și a indicatorilor tehnico-economici pentru investiția "Modernizarea sistemului de transport public local prin reabilitarea infrastructurii aferente";
- ✓ Hotărârea nr. 519 / 2018 privind Aprobarea Studiului de oportunitate și a indicatorilor tehnico-economici pentru investiția "Modernizarea sistemului de transport public local prin achiziționarea de vehicule ecologice";
- ✓ Hotărârea nr. 4 / 2019 privind Modificarea Hotărârii Consiliului local nr.518/2018 privind aprobarea Studiului de fezabilitate cu elemente de DALI și a indicatorilor tehnico-economici pentru investiția "Modernizarea sistemului de transport public local prin reabilitarea infrastructurii aferente";
- ✓ Hotărârea nr. 6 / 2019 privind Aplicarea municipiului Deva la Programul privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în transporturi, prin promovarea infrastructurii pentru vehicule de transport rutier nepoluat din punct de vedere energetic: stații de reîncărcare pentru vehicule electrice în municipiile reședință

de județ și aprobarea indicatorilor tehnico-economici pentru proiectul "Stații de reîncărcare vehicule electrice în municipiul Deva";

- ✓ Hotărârea nr. 112 / 2019 privind Modificarea Hotărârii Consiliului local nr.518/2018 privind aprobarea Studiului de fezabilitate cu elemente de DALI și a indicatorilor tehnico-economici pentru investiția „Modernizarea sistemului de transport public local prin reabilitarea infrastructurii aferente”, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ Hotărârea nr. 115 / 2019 privind Modificarea Hotărârii Consiliului local nr.519/2018, privind aprobarea Studiului de oportunitate și a indicatorilor tehnico-economici pentru investiția "Modernizarea sistemului de transport public local prin achiziționarea de vehicule ecologice";
- ✓ Hotărârea nr. 116 / 2019 privind Aprobarea cererii de finanțare și a cheltuielilor aferente, în conformitate cu ultima formă a bugetului rezultat în urma etapei de evaluare și selecție pentru proiectul "Modernizarea sistemului de transport public local prin achiziționarea de vehicule ecologice", cod SMIS 127218;
- ✓ Hotărârea nr. 208 / 2019 privind Transmiterea în administrarea Societății Transport Public Local Deva S.R.L. a unui număr de 4 - patru microbuze, proprietatea privată a municipiului Deva, ce vor fi utilizate pentru efectuarea transportului public local de călători în municipiul Deva și localitățile aparținătoare;
- ✓ Hotărârea nr. 230 / 2019 privind Modificarea Hotărârii Consiliului local nr.518/2018, privind aprobarea Studiului de fezabilitate cu elemente de DALI și a indicatorilor tehnico-economici pentru investiția "Modernizarea sistemului de transport public local prin reabilitarea infrastructurii aferente", cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ Hotărârea nr. 231 / 2019 privind Aprobarea cererii de finanțare și a cheltuielilor aferente, în conformitate cu ultima formă a bugetului rezultat în urma etapei de evaluare și selecție pentru proiectul "Modernizarea sistemului de transport public local prin reabilitarea infrastructurii aferente", cod SMIS 127928;

- ✓ Hotărârea nr. 256 / 2019 privind Modificarea Hotărârii Consiliului local nr.518/2018, privind aprobarea Studiului de fezabilitate cu elemente de DALI și a indicatorilor tehnico-economici pentru investiția „Modernizarea sistemului de transport public local prin reabilitarea infrastructurii aferente”, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ Hotărârea nr. 256 / 2019 privind Modificarea Hotărârii Consiliului local nr.518/2018, privind aprobarea Studiului de fezabilitate cu elemente de DALI și a indicatorilor tehnico-economici pentru investiția „Modernizarea sistemului de transport public local prin reabilitarea infrastructurii aferente”, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ Hotărârea nr. 80 / 2020 privind transmiterea în administrarea Societății Transport Public Local Deva SRL a unui număr de 12 - douăsprezece autobuze, proprietatea privată a Municipiului Deva, ce vor fi utilizate pentru efectuarea transportului public local de călători în Municipiul Deva și localitățile aparținătoare;
- ✓ Hotărârea nr. 127 / 2020 privind aprobarea atribuirii directe a gestiunii serviciului de transport public local de persoane efectuat prin curse regulate în Municipiul Deva și localitățile aparținătoare către Societatea Transport Public Local Deva SRL.;
- ✓ Hotărârea nr. 214 / 2020 privind modificarea Hotărârii Consiliului Local al Municipiului Deva nr.154/2018 privind reglementarea acordării de facilități și gratuități transportului local în comun pe raza administrativ-teritorială a Municipiului Deva, precum și a modalității de acordare a subvenției de exploatare operatorului serviciului de transport public local;
- ✓ Hotărârea nr. 239 / 2020 privind aprobarea actului adițional nr. 1 la contractul privind atribuirea directă a gestiunii serviciului de transport public local de persoane efectuat prin curse regulate în Municipiul Deva și localitățile aparținătoare nr. 32518 din data de 21 aprilie 2020.

Constatăm existența unui număr foarte mare de hotărâri ale Consiliului Local ce au vizat dimeniul ”transport”, multe dintre ele urmărind îmbunătățirea infrastructurii de transport și a condițiilor în care este furnizat serviciul public către populație.

Dintre acestea, în baza discuțiilor cu beneficiarul, pentru realizarea analizei ex-post au fost selectate două HCL, respectiv:

- Hotărârea nr. 26 / 2018 privind Constituirea Societății Transport public local Deva SRL având ca asociat unic Municipiul Deva reprezentat prin Consiliul local al municipiului Deva;
- Hotărârea nr. 330 / 2018 privind Atribuirea contractului de delegare a gestiunii serviciului de transport public local prin gestiune directă, către Societatea Transport Public Local Deva S.R.L.

3.4. Analiza implementării HCL nr. 26 / 2018 și a HCL nr. 330 / 2018

Plecând de la deficiențele identificate cu ocazia analizei situației transportului public de pe raza Municipiului Deva și a satelor aparținătoare realizată cu ocazia elaborării SIDU 2014-2023, în luna februarie 2018 Consiliul Local al Municipiului Deva a decis, prin HCL nr. 26 / 2018 să înființeze Societatea de Transport Public Local Deva SRL, având ca obiect de activitate transporturi urbane, suburbane și metropolitane de călători, cu un capital social de 300 mii lei, având ca asociat unic Consiliul Local al Municipiului Deva. În acest fel, Consiliul Local al Municipiului Deva va exercita un control direct și o influență dominantă asupra deciziilor strategice ale operatorului în legătură cu serviciul furnizat. Ulterior, în luna septembrie 2018, prin HCL nr. 330 / 2018 s-a hotărât atribuirea contractului de delegare a gestiunii serviciului de transport public local prin gestiune directă, pentru o perioadă de doi ani, către Societatea Transport Public Local Deva S.R.L., urmare a încetării efectuării serviciului de transport public de către operatorul SC Tirius Transtur SRL. Prin HCL 127 / 2020 această perioadă a fost prelungită cu încă 5 ani.

Serviciul de transport public de călători face parte din categoria serviciilor comunitare de utilități publice, fiind reglementat în legislația internă prin Legea serviciilor publice de transport persoane în unitățile administrativ – teritoriale nr. 92 / 2007, cu modificările și completările ulterioare, respectiv Regulamentul (CE) nr. 1370 / 2007 al Parlamentului European și al Consiliului privind serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători. Potrivit acestui Regulament, autoritățile publice locale pot să atribuie în mod direct contractul de delegare a gestiunii serviciului de transport public unui operator intern fără a mai fi necesară organizarea unei proceduri competitive de atribuire, dacă aceasta deține controlul total asupra acestui operator intern.

Noua companie creată în anul 2018 deține licențele și autorizațiile necesare pentru prestarea serviciului de transport public în Municipiul Deva, respectiv Certificatul de Înregistrare la Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Hunedoara, CUI 38961929 și Licența de transport nr. 1064554 / 06.04.2018.

Pentru desfășurarea activităților de transport, Consiliul Local al Municipiului Deva a achiziționat o flotă de 16 mijloace de transport compusă din 12 autobuze și 4 microbuze – în regim second hand. Cu aceste mijloace de transport Societatea Transport Public Deva SRL asigură transportul locuitorilor municipiului pe o rețea formată din 8 trasee, respectiv:

- traseul nr.1 între Gară și Cristur Sat (Școala Maghiară) și retur;
- traseul nr. 2 între Gară - Viile Noi – Archia;
- traseul nr. 3 între Gară – Orizont;
- traseul nr. 4 între Orizont - Complexul Comercial;
- traseul nr. 5 între Gară - Complexul Comercial;
- traseul nr. 6 între Gară – Minerului;
- traseul nr. 7 între Mureșului - Orizont;
- traseul nr. 8 între Gară – Orizont – Zona Industrială.

Pentru a evalua efectele implementării HCL 330 / 2018 privind atribuirea contractului de delegare a gestiunii serviciului de transport public local prin gestiune directă către Societatea Transport Public Local Deva S.R.L. propunem ca an de referință anul 2019,

deoarece activitatea efectivă a acestora a început în luna septembrie 2018 (acest an fiind incomplet, iar anul 2020, fiind afectat de efectele pandemiei, nu este relevant pentru analiză.

Situația numărului de abonamente emise în anul 2019 este prezentată în tabelul următor:

Tabelul nr. 3.1. Situația abonamentelor de transport emise în anul 2019

Luna	Nr. abonamente	Luna	Nr. abonamente
Ianuarie	1306	Iulie	789
Februarie	1378	August	762
Martie	1499	Septembrie	1589
Aprilie	1670	Octombrie	1685
Mai	1585	Noiembrie	1676
Iunie	1408	Decembrie	1724
Total		17071	

Se constată că pe parcursul anului 2019 au fost emise 17.071 abonamente, respectiv o medie de 1423 abonamente lunar.

Pe parcursul anului s-au acordat o serie de gratuități la transport. Categoriile de persoane care au beneficiat de gratuități și reduceri la transportul în comun pe raza administrativ-teritorială a municipiului Deva, precum și legislația în vigoare care reglementează aceste gratuități sunt următoarele:

Tabelul nr. 3.2. Categoriile de persoane care au beneficiat de gratuități și reduceri la transportul în comun

Categoria socială / Tipul de protecție socială	Modalitatea de acordare a protecției sociale (procentul de reducere)	Nivelul protecției sociale acordate (lei / unitate)	Legislația în vigoare care reglementează protecția socială
Vădulele și veteranii de război / Gratuitate de	100% din tarif bilet, fără limită nr. călătorii	2 lei / călătorie	Legea 44 / 1994

transport			
Foști deținuți politici, strămutați / persecutați / Gratuitate în transport	100% din tarif bilet, fără limită nr. călătorii	2 lei / călătorie	Decretul lege nr. 118 / 1990 republicat
Persoane care au calitatea de revolutionari / Gratuitate în transport	100% din tarif bilet, fără limită nr. călătorii	2 lei / călătorie	Legea 341 / 2004
Persoanele care au calitatea de deportați sau refugiați / Gratuitate în transport	100% din tarif bilet, fără limită nr. călătorii	2 lei / călătorie	Legea 189 / 2000
Persoane cu handicap grav și accentuat, însoțitorii sau asistenții personali ai acestora / Gratuitate în transport	100% din tarif bilet, fără limită nr. călătorii	2 lei / călătorie	Legea 448 / 2006
Pensionari cu venituri mai mici de 1200 lei net / lună / Gratuitate în transport	100% din tarif bilet, în limita a 20 călătorii / lună	2 lei / călătorie	HCL 154 / 2018
Persoanele din cadrul aparatului de specialitate al primarului și al serviciilor publice subordonate / Gratuitate în transport	100% din tarif bilet, în limita a 20 călătorii / lună	2 lei / călătorie	HCL 154 / 2018
Persoanele care dețin	100% din tarif bilet,	2 lei /	HCL 154 / 2018

titlul de cetățean de onoare al mun. Deva / Gratuitate în transport	în limita a 20 călătorii / lună	călătorie	
Donatorii care fac donare la instituția de profil de pe raza mun. Deva / Gratuitate în transport	100% din tarif bilet, în limita a 20 călătorii / lună	2 lei / călătorie	HCL 154 / 2018
Donatorii, în ziua denarii între domiciliu și sediul instituției la care se efectuează donarea / Gratuitate în transport	100% din tarif bilet, în ziua donării	2 lei / călătorie	HCL 1364 / 2006

În anul 2019 s-au făcut deconturi pentru 314.776 călătorii / an reprezentând o medie a călătoriilor / lună de 26.231. Serviciul de transport public local nu dispune de un sistem ”e-tiketing”, astfel că nu există informații disponibile privind distribuirea pasagerilor pe trasee.

Rezultatele financiare obținute de Societatea Transport Public Local Deva S.R.L. în anul 2019, reflectate în situațiile financiar – contabile depuse, sunt sintetizate în tabelul următor:

Tabelul nr. 3.3. Situația veniturilor și a cheltuielilor la Societatea Transport Public Local Deva S.R.L.

Nr. Crt.	Indicator	2018	2019
1.	Cifra de afaceri netă, din care:	961.109	6.599.576
2.	- producția vândută	543.971	1.931.451
3.	- subvenții de exploatare	417.138	4.668.125
4.	Venituri din exploatare	961.109	6.603.076
5.	Cheltuieli din exploatare, din care:	1.567.486	6.367.528

6.	- cheltuieli materiale	407.549	1.482.128
7.	- cheltuieli cu personalul	846.799	2.849.304
8.	- ajustările de valoare privind imobilizările	2.017	9.344
9.	- alte cheltuieli de exploatare	311.121	2.026.752
10.	Rezultatul din exploatare	-606.377	235.548
11.	Rezultatul financiar	-	110
12.	Rezultatul total	-606.377	235.658

În anul 2018, fiind vorba doar de câteva luni de operare a serviciului public de transport de călători, compania nu a reușit să-și acopere toate costurile de operare, înregistrând venituri din exploatare 961.109 lei, iar cheltuielile de exploatare au fost de 1.567.486 lei, rezultând o pierdere de 606.377 lei. Situația s-a echilibrat în anul 2019, când veniturile din exploatare au crescut de peste 6 ori, ajungând la 6.603.076 lei. În același an cheltuielile de exploatare au crescut de circa 4 ori, ajungând la 6.367.528 lei, mai mici decât veniturile din exploatare, astfel încât compania a înregistrat un profit aferent activității de exploatare de 235.548 lei. Rentabilizarea activității chiar din primul an integral de funcționare se apreciază favorabil.

În structura veniturilor din exploatare, regăsim două componente importante, respectiv producția vândută și subvențiile pentru exploatare aferente cifrei de afaceri. Reprezentarea grafică a contribuției fiecărei componente la obținerea veniturilor din exploatare totale, în anii 2018 și 2019, este prezentată în figura următoare:

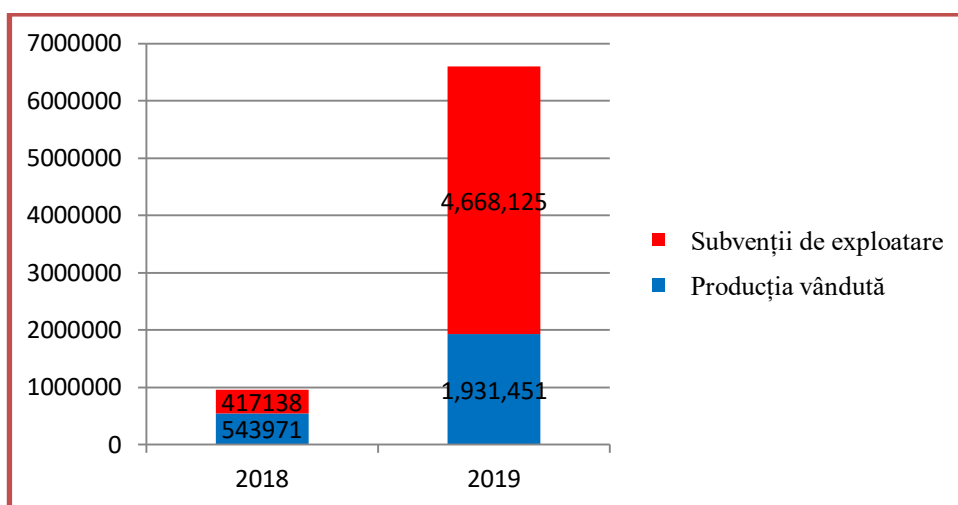

Fig. 3.1. Dinamica și structura veniturilor din exploatare la Societatea Transport Public Local Deva S.R.L.

Constatăm o creștere semnificativă a veniturilor din exploatare ale companiei, atât la nivelul componentei ”producția vândută”, cât și al componentei ”subvenții de exploatare”.

În ceea ce privește cheltuielile din exploatare, structura acestora pe principalele componente, în anii 2018 și 2019, este prezentată în tabelul următor:

Tabelul nr. 3.4. Structura cheltuielilor de exploatare pe categorii

Cheltuieli din exploatare, din care:	2018	2019
- cheltuieli materiale	26,00%	23,28%
- cheltuieli cu personalul	54,02%	44,75%
- ajustările de valoare privind imobilizările	0,13%	0,15%
- alte cheltuieli de exploatare	19,85%	31,83%

Reprezentarea grafică a distribuției cheltuielilor de exploatare pe categorii este prezentată în figura următoare:

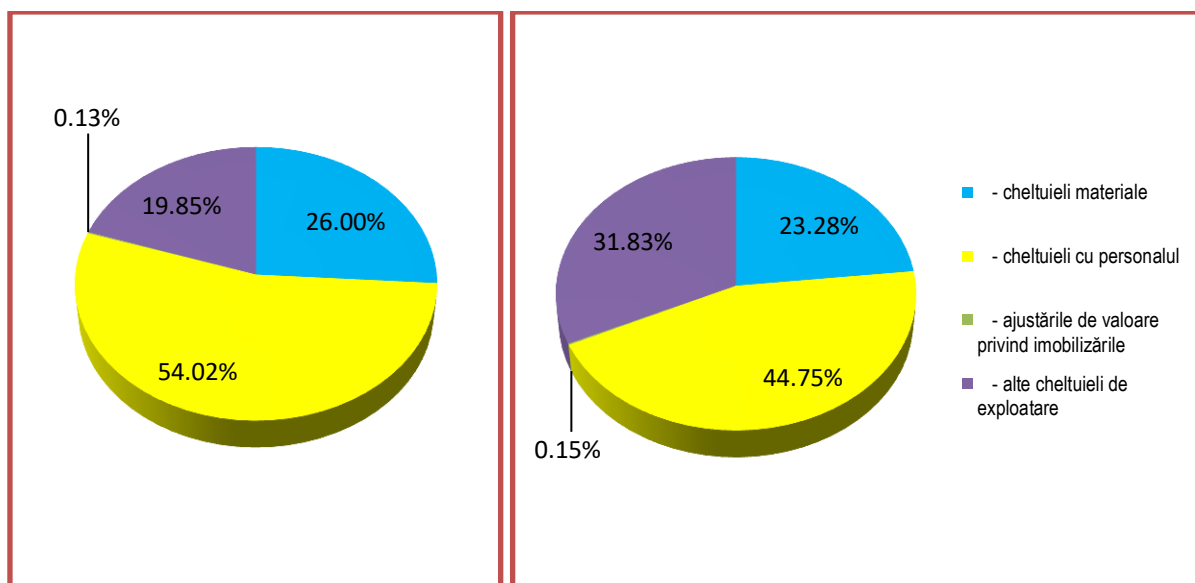

Fig. 3.2. Structura cheltuielilor din exploatare la Societatea Transport Public Local Deva

Cea mai importantă componentă a cheltuielilor este reprezentată de cheltuielilor cu personalul, a cărei pondere s-a redus însă de la 54% în anul 2018 la 44,75% în anul 2019. Concomitent, a crescut ponderea altor cheltuieli de exploatare, în principal a cheltuielilor cu prestațiile realizate de terți, de la 19,85% în anul 2018 la peste 31% în anul 2019.

În ceea ce privește situația activelor, datoriilor și capitalurilor la Societatea Transport Public Local Deva S.R.L., sinteza acesteia este prezentată în tabelul următor:

Tabelul nr. 3.5. Situația activelor, datoriilor și capitalurilor la Societatea Transport Public Local Deva S.R.L.

Indicatori	2018	2019
Active imobilizate	111504	134791
Active circulante	213205	719237
- Stocuri	63835	115100
- Creanțe	115899	236346
- Disponibilități	33471	367791
Cheltuieli în avans	0	542030
Active totale	324709	1396058

Datorii pe termen scurt	631086	1466777
Capital propriu	-306377	-70719

În anul 2018, datorită pierderilor operaționale înregistrate, compania a înregistrat un capital propriu negativ, semnificând existența unor dificultăți financiare. În anul 2019, profitul obținut a permis recuperarea unei părți din pierderea anului 2018, dar nu în totalitate, deficitul de capital propriu reducându-se. Constatăm o pondere mare a activelor circulate în totalul activelor companiei, dintre acestea, înregistrându-se un nivel ridicat al disponibilităților bănești (367 mii lei), situație atipică pentru o companie nou înființată.

În ansamblu, în anul 2019 compania a obținut rezultate financiare bune recuperând o bună parte din pierderea înregistrată în primul an de funcționare. În acest fel, a reușit să echilibreze parțial structura financiară, existând premisele pentru obținerea de rezultate financiare bune și în perioada următoare.

Pe lângă rezultatele financiare mulțumitoare, implementarea HCL privind atribuirea contractului de delegare a gestiunii serviciului de transport public local prin gestiune directă către Societatea Transport Public Local Deva S.R.L., a avut și alte beneficii, care justifică adoptarea ei, respectiv:

- Îmbunătățirea calității serviciilor de transport public, care se efectuează cu mijloace de transport net superioare celor existente anterior implementării HCL;
 - o Autobuzele marca Volvo, tip urban, an fabricație 2010, prevăzute cu cutie de viteze automată, podea coborâtă, rampa acces persoane cu dizabilități locomotorii, norma de poluare E5, sisteme de climatizare vara / iarna funcționale etc;
 - o Microbuzele marca Karsan, tip urban, an fabricație 2015, podea coborâtă, ușa acces călători poziționată central, rampa acces persoane cu dizabilități locomotorii, norma de poluare E5, sisteme de climatizare vara / iarna funcționale etc;
- Implementarea HCL a avut ca efect creșterea atractivității serviciului de transport public local pentru populație, principalul argument constând în creșterea cu

aproximativ 55% a încasărilor din vânzarea biletelor de călătorie comparativ cu perioada anterioară implementării HCL;

- Fluidizarea traficului în oraș, prin creșterea numărului de călători care utilizează mijloacele de transport în comun se creează premisele pentru reducerea traficului cu mașinile proprietate personală.

Atribuirea contractului de delegare a gestiunii serviciului de transport public local prin gestiune directă către Societatea Transport Public Local Deva S.R.L. a creat premisele și pentru accesarea fondurilor europene nerambursabile necesare implementării unui sistem de transport public local nou, modern și în același timp atractiv, realizat cu mijloace de transport ecologice noi, având ca efect final protecția mediului prin creșterea utilizării acestui serviciu în detrimentul utilizării mijloacelor de transport personale. În acest scop, a fost depusă cererea de finanțare pentru proiectul ”Modernizarea sistemului de transport public local prin achiziționarea de vehicule ecologice”, pentru a fi finanțat prin Programul Operațional Regional 2014 – 2020. Prin acest proiect urmează să se achiziționeze autobuze electrice și stații de încărcare.

Obiectivul general al proiectului îl reprezintă reducerea emisiilor de carbon în Municipiul Deva, conform Planului de Mobilitate Urbana Durabila, inclusiv promovarea mobilitatii urbane bazata pe utilizarea transportului public auto de calatori, nepoluant, imbunatatit, si reducerea numarului de deplasari cu transportul privat cu autoturisme. Prin implementarea proiectului se urmareste reducerea emisiilor GES provenite din transportul rutier. Se estimează că, prin implementarea acestui proiect, se vor înregistra următoarele rezultate:

- ✓ o scădere semnificativă a gazelor cu efect de seră;
- ✓ o creștere a numărului de pasageri;
- ✓ o reducere a deplasărilor prin utilizarea transportului privat cu autoturisme în aria de localizare a proiectului;
- ✓ îmbunătățirea condițiilor de siguranța și securitate pentru toți utilizatorii sistemului de transport și reducerea numărului de victime provenite din accidente rutiere;

- ✓ reducerea poluării atmosferice și fonice, a emisiilor de gaze cu efect de sera și a consumului de energie;
- ✓ îmbunătățirea eficienței și rentabilității transportului de persoane și mărfuri;
- ✓ creșterea atractivității și calității mediului urban și a peisajului urban, pentru beneficiul cetățenilor, economiei și societății în ansamblu.

Pentru toate aceste considerente, apreciem că implementarea HCL nr. 26 / 2018 privind Constituirea Societății Transport public local Deva SRL având ca asociat unic Municipiul Deva reprezentat prin Consiliul local al municipiului Deva, respectiv a HCL nr. 330 / 2018 privind atribuirea contractului de delegare a gestiunii serviciului de transport public local prin gestiune directă, către Societatea Transport Public Local Deva S.R.L. au fost decizii oportune din punct de vedere economic și social, având un impact benefic major asupra comunității locale.

Capitolul 4

ANALIZA EX-POST A H.C.L. AFERENTE DOMENIULUI ”TURISM”

4.1. Contextul general al domeniului ”Turism”

Turismul reprezintă o ramură economică, a cărei evoluție poate influența substanțial dezvoltarea durabilă a economiei. Astfel, la nivel local prin efectul său de angrenare economică, turismul poate deveni un factor de redresare economică, urmare a folosirii eficiente a potențialului natural, uman și material. În același timp, turismul poate avea un impact important asupra economiei naționale, cererea finală trebuind să fie satisfăcută de o ofertă corespunzătoare: cererea pentru destinații turistice determină cererea pentru produse și servicii complementare - industrie alimentară, timp liber/cultural, servicii de sănătate etc., ceea ce dezvoltă piețe specifice. De asemenea, se stimulează dezvoltarea/modernizarea infrastructurii de sprijin - transporturi etc., ceea ce oferă posibilități de angajare, sprijină importul / exportul / activitățile desfășurate pentru realizarea de produse turistice / servicii / tehnologii și alimentează veniturile locale ale comunităților. Din această perspectivă, turismul este o ramură îndreptată cu preponderență spre consumul final, “doar 15% din producție este alocat consumului intermediar, restul de 85% fiind alocat consumului final - consum public-privat, investiții și exporturi-importuri” (Zaman et al., 2010).

În România, contribuția sectorului de turism la dezvoltarea economiei naționale este mai degrabă modestă – comparativ cu situația la nivel mondial, în ciuda faptului că țara noastră beneficiază de o serie de caracteristici favorabile dezvoltării turismului, cum ar fi: potențial natural deosebit cu forme variate de relief; ospitalitatea localnicilor și tradiții deosebite păstrate încă de aceștia; potențial pentru dezvoltarea turismului de nișă: agroturism, turism ecologic, cultural, religios. Lipsa însă, a unei organizări meticuloase la nivel național, regional și local afectează posibilitățile reale de dezvoltare a turismului; de menționat în acest

sens: lipsa de colaborare dintre instituțiile îndrituite pentru realizarea unor proiecte specifice, infrastructura dezastroasă, neîntreținerea unor obiective de interes turistic, lipsa forței de muncă adecvat calificate din sistemul turistic, calitatea necorespunzătoare a serviciilor turistice.

Necesitatea ca turismul “să devină o prioritate strategică de dezvoltare a României, în termeni de dezvoltare durabilă, integrată, responsabilă, conformă cu tendințele lumii în care trăim”, a fost menționată și în Planul Strategic Instituțional (PSI) al Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului (MDRT) 2010 – 2013, ca un factor real de redresare economică. Obiectivele PSI se identifică în mare parte cu cele enunțate cu ani în urmă de Master Planul pentru turismul național al României 2007 – 2026. În acest sens, se propun acțiuni comune cu alte instituții, pentru promovarea turismului de calitate, protejare a consumatorilor de servicii turistice, asigurarea unui mediu de afaceri stabil și competitiv; parteneriatele inițiate în această perioadă de MDRT s-au îndreptat spre instituții diverse, cum ar fi: Ministerul Administrației și Internelor – Inspectoratul General al Poliției Române și Ministerul Finanțelor Publice – Agenția Națională de Administrare Fiscală.

Promovarea turismului la nivel **zonal** / regional se face prin intermediul asociațiilor de promovare teritorială (denumite și Birouri de Promovare și Informare Turistică); acestea cooperează strâns cu reprezentanții autorităților locale, în principal din următoarele județe: Alba, Arad, Bacău, Bihor, Brașov, Caraș-Severin, Constanța, Covasna, Gorj, Harghita, Hunedoara, Ialomița, Iași, Maramureș, Mureș, Neamț, Prahova, Sibiu, Suceava, Timiș, Tulcea și Vâlcea. Asociațiile regionale / Birourile de promovare și dezvoltare a turismului sunt membre FAPT (Federația Asociațiilor de Promovare Turistică din România).

În anul 2007, Guvernul României a stabilit că este necesară elaborarea unui Master Plan al dezvoltării turismului, pentru a pune bazele implementării unei abordări durabile a dezvoltării turismului din România. Astfel, a fost elaborat Master Planul pentru turismul național al României 2007 – 2026, în urma încheierii unui contract cu Organizația Mondială a Turismului (UNWTO), care are în vedere:

- utilizarea optimă a resurselor de mediu, care constituie un element cheie în dezvoltarea turismului, menținând procesele ecologice esențiale și contribuind la conservarea patrimoniului natural și a biodiversității;

- respectarea autenticității socio-culturale a comunităților gazdă, conservarea patrimoniului construit, a vieții culturale și a valorilor tradiționale contribuind la înțelegerea interculturală și toleranță;
- asigurarea operațiunilor economice viabile, pe termen lung, care să ofere beneficii socio-economice pentru toate părțile interesate, fiind distribuite corect, inclusiv locuri de muncă stabile și oportunități de a câștiga venituri și servicii sociale pentru comunități contribuind la reducerea sărăciei.

Având ca bază de pornire **Master Planul** elaborat în anul 2007, au fost dezvoltate câteva Planuri și Strategii, respectiv:

➤ **Planul de Marketing Strategic și Operațional pentru turismul României;** Multe din acțiunile propuse în acest plan au fost preluate în **Programul multianual de marketing și promovare turistică**, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 20/18.01.2012.

➤ **Strategia de turism balnear.** Turismul balnear este o formă de turism care se bazează pe un potențial permanent, de mare complexitate, multitudinea de izvoare naturale, nămol și gaze cu proprietăți terapeutice din Romania fiind binecunoscută.

Ordonanța Guvernului nr. 109/2000 privind stațiunile balneare, climatice și balneoclimatice și asistența medicală balneară și de recuperare, aprobată cu modificări prin Legea nr. 343/2002, cu modificările și completările ulterioare, reprezintă baza legală pentru existența și funcționarea stațiunilor balneare și balneoclimatice care fac obiectul Master Planului.

➤ **Strategia națională de dezvoltare a ecoturismului în România** - a fost elaborată în anul 2009, reactualizată în anul 2015 și aprobată prin HG nr. 358/2019, iar în următorii doi ani, tot prin hotărâre a Guvernului, să fie aprobat planul de acțiune pentru implementarea obiectivelor propuse prin Strategia națională de dezvoltare a ecoturismului - context, viziune și obiective - 2019-2029. România este în acest moment printre primele țări care a dezvoltat un sistem de recunoaștere a destinațiilor de ecoturism pe baza Standardului European de Ecoturism (EETLS), primul sistem recunoscut la nivel global de Consiliul Mondial pentru Turism Durabil (GSTC) în septembrie 2012, iar calitatea serviciilor și destinațiilor în ecoturism se raportează deja la acesta. În vederea cunoașterii fenomenului de vizitare al ariilor naturale protejate, pentru a putea surprinde periodic evoluția acestuia, precum și în vederea îmbunătățirii condițiilor de vizitare pentru dezvoltarea ecoturismului, s-a impus realizarea

unui studiu privind monitorizarea comportamentului turistului în ariile naturale protejate. Acest studiu va contribui la dezvoltarea și promovarea ecoturismului, identificat ca având un potențial major pentru atragerea de vizitatori străini.

➤ **Strategie a turismului cultural;** multe obiective fac parte din patrimoniul UNESCO, iar varietatea și răspândirea lor reprezintă un beneficiu major în încurajarea dispersiei vizitatorilor în țară și în special în zonele rurale. În ceea ce privește monumentele istorice, România are șapte obiective turistice incluse în patrimoniul mondial UNESCO. Unele din acestea sunt deosebite prin faptul că reprezintă puncte de atracție într-o anumită zonă și nu un singur centru de interes: Delta Dunării; Mănăstirile din Moldova – 7 puncte de interes; Mănăstirea Horezu; Satele cu biserici fortificate din Transilvania – 7 puncte de interes; Cetățile Dacice din Munții Orăștiei – 6 puncte de interes; Centrul istoric din Sighișoara; Bisericile de Lemn din Maramureș – 8 puncte de interes.

Totodată, Muzeele reprezintă o componentă semnificativă a punctelor de atracție frecventate de către vizitatori, în România fiind acreditate oficial un număr de 82 de muzee.

➤ **Programul pentru dezvoltarea investițiilor în turism - Master-Planul investițiilor în turism** – și a criteriilor de eligibilitate a proiectelor de investiții în turism, aprobat prin HG nr. 558/2017, fundamentat pe baza studiului de cercetare privind dezvoltarea investițiilor publice în infrastructura specifică din România pentru perioada 2007-2016 și direcțiile principale de dezvoltare a acestora elaborate de Institutul Național de Cercetare și Dezvoltare în Turism la solicitarea Ministerului Turismului. Acest document a recomandat un set de obiective specifice, a căror realizare va avea ca efect ridicarea nivelului calitativ și cantitativ al serviciilor turistice.

În fine, în anul 2018 a fost elaborată **Strategia națională a României pentru dezvoltarea turismului 2019-2030**, strategie elaborată în baza dialogului public-privat și cu sprijinul Băncii Mondiale, cu scopul de a înțelege unde se află sectorul acum în ceea ce privește dezvoltarea turismului și care sunt provocările și oportunitățile, precum și cu scopul definirii unei viziuni pentru dezvoltarea ulterioară a domeniului.

În ansamblul economiei naționale, turismul acționează ca un element dinamizator al sistemului economic global, el presupunând o cerere specifică de bunuri și servicii, cerere

care antrenează o creștere în sfera producției acestora. Pe lângă aportul semnificativ la crearea PIB, turismul are și o contribuție aparte la realizarea valorii adăugate.

Din punct de vedere economic și social, dezvoltarea turismului se concretizează printr-o cerere crescândă a populației pentru o gamă mereu sporită de servicii și bunuri de consum, cerere care stimulează sectoarele producătoare și prestatoare de servicii, antrenând o creștere a activității economice și a consumului intern, independent de evoluția normală a tendințelor de consum ale pieței interne. Ca o consecință, această creștere a consumului turistic, provocată de deplasările sezoniere ale populației spre anumite destinații de interes turistic și de creștere a numărului de vizitatori străini, se repercutează în mod favorabil asupra dezvoltării complexe a economiei unor zone turistice și a ansamblului economiilor naționale a țărilor care își dezvoltă industria turismului.

Cu alte cuvinte, în pas cu creșterea cererii de servicii turistice s-a dezvoltat treptat o ofertă de servicii specifice, ale căror volum și structură au impus organizarea și perfecționarea continuă a unui aparat economico-organizatoric adecvat, capabil să dirijeze prestațiile de servicii solicitate de masele de turiști.

Acțiunile întreprinse în direcția creării sau dezvoltării bazei tehnico-materiale turistice au determinat o multiplicare a activității turistice și, ca o consecință firească, și o diversificare pe piața turistică internă și internațională a ofertei turistice românești. Este un fapt unanim recunoscut că turismul ocupă un loc important în economia națională a multor țări, cât și în ansamblul economiei mondiale. Lansarea pe piață de noi produse turistice, ca urmare a creării de obiective turistice sau a dezvoltării obiectivelor turistice preexistente, devine în tot mai mare măsură, o problemă de competitivitate ce nu mai poate fi nesocotită în cadrul politicii comerciale a nici unui stat.

Volumul crescând și complexitatea ofertei de servicii turistice au generat dezvoltarea unei adevărate industrii a turismului, ceea ce justifică tratarea fenomenului turistic ca o ramură distinctă a economiei naționale în plină dezvoltare. Prin natura sa, fenomenul turistic este deosebit de complex, cu adânci implicații sociale, politice, culturale și economice. Spre deosebire de alte sectoare de prestări de servicii, industria turismului rămâne totuși o ramură de consecință, a cărei dezvoltare în fiecare etapă dată nu se va putea asigura armonios decât

într-o strânsă corelare cu nivelurile și ritmurile de dezvoltare ale celorlalte ramuri ale economiei naționale.

Dezvoltarea turismului în România, creșterea competitivității și atractivității României ca destinație turistică la nivel regional și internațional, conservarea resurselor turistice reprezintă obiective prioritare, turismul fiind declarat ca unul din sectoarele care dispune de un valoros potențial de dezvoltare în contextul noilor provocări economico-sociale.

Beneficiile economice ale industriei turistice sunt multiple. Industria turistică generează un număr semnificativ de locuri de muncă, iar investițiile în acest domeniu au o durată de amortizare relativ scurtă. Economia locală, în ansamblu, beneficiază ca urmare a dezvoltării turismului. Turiștii creează o cerere suplimentară de servicii și bunuri de consum, stimulând astfel sectorul terțiar al economiei (serviciile, comerțul, industriile artizanale etc). În același timp, localitățile turistice tind să aibă o infrastructură edilitară și de servicii mai dezvoltată. Sectorul transporturilor și sectorul imobiliar sunt alte două ramuri importante ce au de câștigat prin dezvoltarea turismului. Trebuie avute în vedere, de asemenea, avantajele indirecte obținute prin creșterea vizibilității și a interesului pentru acele regiuni care înregistrează un mare aflux de turiști. Dacă în prezent ponderea turismului în produsul intern brut este redusă atât la nivel național cât și la nivel regional (cca 2-3%), pe termen mediu aceasta se poate dubla cu ușurință, chiar și fără extinderea structurii de primire turistică.

Începând cu anul 2006, instituțiile publice cu atribuții în domeniul turismului au gestionat primul Program de investiții în infrastructura de turism în parteneriat public - public, asemănător programelor derulate de autoritățile publice centrale din țările vecine și din Europa în general, cu impact direct în dezvoltarea destinațiilor turistice.

De asemenea, odată cu aderarea României la Uniunea Europeană, sectorul privat a început să acceseze fonduri europene pentru construcția și/sau modernizarea infrastructurii de turism.

Dezvoltarea infrastructurii de turism și promovarea mai eficientă a patrimoniului au făcut ca peste 2,4 milioane de turiști străini să fie cazați în unitățile turistice autohtone, în anul 2016. În aceeași perioadă, peste 8,4 milioane de turiști români au fost cazați în unități de primire românești. Astfel, în anul 2016 se înregistrează maximul istoric din perioada

postdecembristă, în ceea ce privește numărul de turiști străini și români cazați în unitățile turistice.

Lipsa investițiilor, a infrastructurii de transport, a unui cadru legislativ clar și unitar afectează creșterea calității și competitivității turismului românesc, sens în care se impun măsuri de corelare a cadrului legal cu nevoile investitorilor în industria turismului, dar și cu trendul internațional în domeniu, astfel încât să fie asigurat un flux ascendent de turiști.

În acest context, existența unui Master plan de investiții în infrastructura de turism, în concordanță cu patrimoniul și potențialul destinațiilor turistice constituie o condiție esențială pentru crearea premiselor de dezvoltare superioară a destinațiilor turistice din România, dar și a României ca macrodestinație.

4.2. Politici publice în domeniul "Turism" la nivelul UAT Deva

Municipiul Deva constituie o destinație ideală de călătorie pentru a vizita toate atracțiile județului Hunedoara, dar și cele din județele Alba, Sibiu și Munții Apuseni. Totodată, beneficiind de o serie de avantaje, cum sunt patrimoniul turistic bogat (dar insuficient exploatat), legătura de trei poli turistici importanți apropiați – Timișoara, Alba Iulia, Sibiu și infrastructura rutieră care leagă orașul de vestul țării, în Deva există un potențial ridicat de dezvoltare al turismului de nișă, în special cel cultural, istoric, de evenimente și cel sportiv. În ultimii 10 ani capacitatea de cazare turistică existentă a crescut semnificativ, cu circa 150 locuri, ajungând la finalul anului 2019 la 1049 locuri. În același timp s-a înregistrat și o creștere a indicelui de utilizare netă a capacității în funcțiune cu circa 5%, ajungând în anul 2019 la 19,84%.

Având în vedere aceste aspecte, coroborate cu tendințele înregistrate la nivel european și internațional, politicile publice în domeniul turismului la nivelul municipiului Deva au avut în vedere atât potențialul turistic al zonei, cât și liniile directoare trasate prin *Strategia națională a României pentru dezvoltarea turismului 2019-2030*, *Strategia Națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030*, *Master Planul pentru Dezvoltarea Turismului*

Național al României 2007-2026 și Strategia pentru dezvoltarea durabilă a municipiului Deva 2014-2023.

Perspectivile de creștere a sectorului turistic generează o necesitate din ce în ce mai stringentă de a planifica și reglementa industria turistică și de a elabora strategii coerente de dezvoltare a destinațiilor. Beneficiile economice și sociale ale dezvoltării turismului sunt cu atât mai mari cu cât această dezvoltare are loc într-o manieră unitară, coerentă, planificată și sustenabilă, în conformitate cu strategia generală de dezvoltare a destinațiilor turistice.

În absența unor politici publice coerente, care să permită stimularea activității turismului și să permită accesul la finanțări externe, nu este posibilă creșterea competitivității acestuia. Primăria municipiului Deva a fost preocupată permanent de valorificarea avantajului turistic din Regiunea de Vest, interes concretizat în lansarea unui proiect de Politică publică intitulat "Deva, o destinație turistică de excelență în Regiunea Vest. Stimularea turismului cultural istoric ca premisă a dezvoltării durabile a Municipiului Deva, 2012-2015". Aceasta a reprezentat continuarea firească a unor preocupări constante și coerente la nivelul administrației locale a Municipiului Deva, materializate în special prin investiția în reabilitarea zonei urbane "Dealul Cetății".

Analiza efectuată la nivelul comunității locale a scos în evidență o serie de deficiențe, specifice activității de turism, dintre care:

- Numărul redus și întreținerea defectuoasă a traseelor turistice marcate din zona montană;
- Absența unui „brand” turistic municipal/ zonal/județean și susținerea deficitară a obiectivelor cu potențial de brand;
- Lipsa marcajelor pentru evidențierea omniprezentă a obiectivelor turistice aflate în proximitate;
- Nivel redus de educație al turiștilor în vederea practicării ecoturismului;
- Infrastructura de acces către obiectivele turistice este slab dezvoltată;
- Degradarea progresivă a patrimoniului cultural-turistic;
- Acoperirea deficitară din punct de vedere numeric cu instituții indispensabile informării și organizării activităților turistice.

Pe baza acestor deficiențe au fost formulate patru direcții de acțiune ce urmează a fi avute în vedere pentru perioada următoare:

- A. Infrastructura turistică, necesitând atragerea de resurse suplimentare pentru extinderea / îmbunătățirea acesteia, atât în zona industriei ospitalității (cazare și restaurante), cât și a infrastructurii de transport, comunicații, utilități etc.;
- B. Competitivitatea sectorului turistic, determinată de capacitatea de a utiliza eficient resursele naturale, istorice, culturale, dar și infrastructura creată cu scopul de a asigura o creștere durabilă în concordanță cu viziunea sa generală și cu obiectivele sale strategice, de a crește valoarea adăugată în sectorul turismului, de a îmbunătăți și diversifica componentele sale de piață, de a optimiza atractivitatea destinației și beneficiile, atât pentru vizitatori, cât și pentru comunitatea locală, totul într-o perspectivă durabilă;
- C. Relansarea sectorului turistic prin dezvoltarea turismului de nișă bazat pe un set de practici prin care turiștii se disting și sunt diferențiați;
- D. Susținerea comunităților locale implicate în derularea unor activități turistice și a culturii locale.

În acest fel, se va stimula revigorarea turismului și a identității istorice a municipiului Deva bazat pe principiile sustenabilității, precum protecția mediului, conservarea culturală și respectul pentru comunitățile locale.

4.3. HCL aferente domeniului "Turism" în perioada 2016 – 2020

Susținerea domeniului "turism" reprezintă o prioritate la nivelul Consiliului Local al Municipiului Deva. Acesta deține un capitol important în Strategia Integrată pentru Dezvoltarea Urbană a Municipiului Deva 2014 – 2023, justificat pe baza patrimoniului natural, istoric și arhitectural al regiunii. În cadrul acestui document este realizat un inventar detaliat al potențialului turistic al cadrului natural și a potențialului turistic antropoc din regiune, precum și o prezentare a tipurilor și formelor de turism practicate: turism cultural, turism curativ, turism recreativ montan, turism gastronomic și alte forme de turism.

Interesul manifestat la nivelul autorității publice locale s-a concretizat în obținerea de finanțare nerambursabilă pentru mai multe proiecte de investiții în domeniul turismului, astfel:

- *”Promovarea potențialului turistic al obiectivului Zona urbana Dealul Cetății și Centrul istoric al Municipiului Deva”*, proiect implementat în perioada 2009 – 2012, cu o valoare totală de 999 mii lei;
- *”Reabilitarea zonei urbane Dealul Cetății Deva, monument al naturii și istoric cu valoare turistică ridicată din Municipiul Deva”*, implementat în perioada 2010 – 2016, cu o valoare totală de 30.820 mii lei;
- *”Reabilitarea Parcului Municipal Cetate”*, implementat în perioada 2011 – 2013, cu o valoare totală de 5.348 mii lei;
- *”Amenajare Piața Victoriei din Municipiul Deva”*, implementat în perioada 2011 – 2012, cu o valoare totală de 11.250 mii lei;
- *”Reabilitare spațiu urban în zona centrală a Municipiului Deva, str. A.Iancu și trotuar adiacent Parcului Cetate”*, implementat în perioada 2012 – 2014, cu o valoare totală de 5.357 mii lei;
- *”Amenajare Piața Arras”*, implementat în anul 2015, cu o valoare totală de 6.441 mii lei;
- *”Construirea și dotarea Centrului Național de Informare și Promovare Turistică a Municipiului Deva”*, implementat în anul 2015, cu o valoare totală de 555 mii lei;
- *”Amenajare grădină urbană în zona Zamfirescu”*, contractat în anul 2019, cu o valoare totală de 904 mii lei;
- *”Amenajare zona pietonală centrul istoric”*, contractat în anul 2019, cu o valoare totală de 21.875 mii lei;
- Mai multe proiecte de reabilitare a spațiilor publice urbane;

Pentru susținerea domeniului ”Turism”, în perioada 2016 – 2020, Consiliul Local al Municipiului Deva a emis mai multe HCL, respectiv:

- ✓ Hotărârea nr. 30 / 2016 privind transmiterea în administrare a Centrului Național de Informare și Promovare Turistică a Municipiului Deva - CNIPT, proiect

finanțat prin POR 2007-2013, Serviciului comunitar pentru cadastru și agricultură, subordonat Consiliului local al municipiului Deva;

- ✓ Hotărârea nr. 135 / 2016 privind Aprobarea documentației tehnice pentru lucrări de reparații și întreținere a bazinelor și a zonei adiacente acestora - Ștrand Deva, faza D.A.L.I., din municipiul Deva, C. Zarandului;
- ✓ Hotărârea nr. 357 / 2016 privind Modificarea Hotărârii Consiliului local nr.75/2011 privind aprobarea tarifelor de intrare la baza sportivă Complex Aqualand Deva și susținerea din bugetul local al municipiului Deva a tarifelor de intrare la Complexul Aqualand a unor categorii de persoane, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ Hotărârea nr. 390 / 2016 privind Aprobarea documentației tehnico economice pentru lucrări de intervenție "Izolare fonică și opacizare fațadă est" la Complex Aqualand Deva;
- ✓ Hotărârea nr. 80 / 2017 privind modificarea Hotărârii Consiliului local nr.451/2016 privind transmiterea în administrarea Serviciului public administrare cetate Deva, subordonat Consiliului local al municipiului Deva a patrimoniului aferent activităților specifice de turism, precum și aprobarea protocoalelor de predare primire a activelor și pasivelor;
- ✓ Hotărârea nr. 171 / 2017 privind Aprobarea documentației urbanistice faza Plan Urbanistic Zonal pentru „Vilă turistică, amenajări exterioare și împrejmuire” în Municipiul Deva, zona Centrului Comercial Deva Shopping Center, județul Hunedoara;
- ✓ Hotărârea nr. 228 / 2018 privind Aprobarea Documentației de Avizare a Lucrărilor de Intervenție și a indicatorilor tehnico-economici pentru investiția "Reabilitarea zonei urbane Dealul Cetății Deva, monument al naturii și istoric cu valoare turistică ridicată din municipiul Deva - Refuncționalizarea Incintei I";
- ✓ Hotărârea nr. 374 / 2018 privind Modificarea Hotărârii Consiliului local nr.228/2018 privind aprobarea Documentației de Avizare a Lucrărilor de Intervenție și a indicatorilor tehnico-economici pentru investiția "Reabilitarea

zonei urbane Dealul Cetății Deva, monument al naturii și istoric cu valoare turistică ridicată din Municipiul Deva - Refuncționalizarea Incintei I";

- ✓ Hotărârea nr. 375 / 2018 privind Aprobarea cererii de finanțare și a cheltuielilor aferente, în conformitate cu ultima formă a bugetului rezultat în urma etapei de evaluare și selecție pentru proiectul "Reabilitarea zonei urbane Dealul Cetății Deva, monument al naturii și istoric cu valoare turistică ridicată din Municipiul Deva - Refuncționalizarea Incintei I", cod SMIS 122812;
- ✓ Hotărârea nr. 451 / 2016 privind Transmiterea în administrarea Serviciului public administrare cetate Deva, subordonat Consiliului local al municipiului Deva a patrimoniului aferent activităților specifice de turism, precum și aprobarea protocoalelor de predare primire a activelor și pasivelor;
- ✓ Hotărârea nr. 94 / 2019 privind Modificarea Hotărârii Consiliului local nr. 296/2018 privind aprobarea Studiului de fezabilitate și a indicatorilor tehnico-economici pentru investiția "Amenajare grădină urbană în zona Zamfirescu";
- ✓ Hotărârea nr. 113 / 2019 privind Aprobarea cererii de finanțare și a cheltuielilor aferente, în conformitate cu ultima formă a bugetului rezultat în urma etapei de evaluare și selecție pentru proiectul „Amenajare grădină urbană în zona Zamfirescu", cod SMIS 125414;
- ✓ Hotărârea nr. 159 / 2019 privind Aprobarea cererii de finanțare și a cheltuielilor aferente, în conformitate cu ultima formă a bugetului rezultat în urma etapei de evaluare și selecție pentru proiectul „Amenajare zonă pietonală centrul istoric", cod SMIS 125411;
- ✓ Hotărârea nr. 160 / 2019 privind Modificarea Hotărârii Consiliului local nr.515/2018 privind aprobarea Documentației de Avizare a Lucrărilor de Intervenție și a indicatorilor tehnico-economici pentru investiția „Amenajare zonă pietonală centrul istoric";
- ✓ Hotărârea nr. 193 / 2019 privind Modificarea Hotărârii Consiliului local nr.113/2019 privind aprobarea cererii de finanțare și a cheltuielilor aferente, în conformitate cu ultima formă a bugetului rezultat în urma etapei de evaluare și

selecție pentru proiectul "Amenajare grădină urbană în zona Zamfirescu", cod SMIS 125414;

- ✓ Hotărârea nr. 270 / 2019 privind Aprobarea documentației Plan Urbanistic Zonal „Complex turistic cu zonă de agrement și împrejmuire” generat de imobilul situat în intravilanul municipiului Deva, Calea Zarandului, nr.26;
- ✓ Hotărârea nr. 289 / 2019 referitor la modificarea Hotărârii Consiliului local nr.159/2019 privind aprobarea cererii de finanțare și a cheltuielilor aferente, în conformitate cu ultima formă a bugetului rezultat în urma etapei de evaluare și selecție pentru proiectul „Amenajare zonă pietonală centrul istoric”, cod SMIS 125411.

Dintre acestea, pentru realizarea analizei ex-post a fost selectată HCL 375 / 2018 referitoare la aprobarea cererii de finanțare pentru proiectul ”Reabilitarea zonei urbane Dealul Cetății Deva, monument al naturii și istoric cu valoare turistică ridicată din Municipiul Deva – Refuncționalizarea Incintei I”.

4.4. Analiza implementării H.C.L. nr. 375 / 2018

Primăria Municipiului Deva a depus în anul 2018 proiectul ”Reabilitarea zonei urbane Dealul Cetății Deva, monument al naturii și istoric cu valoare turistică ridicată din Municipiul Deva – Refuncționalizarea Incintei I”, având ca scop valorificarea potențialului turistic și cultural al zonei urbane ”Dealul Cetății”, infrastructură de turism cultural – istoric, în vederea sprijinirii dezvoltării economice integrate durabile a turismului și a activităților conexe în Municipiul Deva, Regiunea de Dezvoltare Vest. Obiectivul general al proiectului vine în sprijinul îndeplinirii obiectivului specific al priorității de investiții prin creșterea numărului de turiști / vizitatori ai obiectivului de patrimoniu, creștere care va impulsiona creșterea veniturilor din turism și sectoarele conexe, contribuind astfel la impulsionarea dezvoltării locale.

Acest proiect este complementar cu alte proiecte implementate anterior la nivelul Municipiului Deva, respectiv:

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

- ✓ ”Reabilitarea zonei urbane Dealul Cetății Deva, monument al naturii și istoric cu valoare turistică ridicată din Municipiul Deva”, finanțat prin POR 2007-2013, prin care s-a urmărit reabilitarea ansamblului monument istoric Cetatea Devei, incintele fortificate II și III și asigurarea unei căi de acces până în apropierea incintei III. Au fost realizate lucrări de conservare primară și consolidare, lucrări de reabilitare construcții, dar și lucrări de reabilitare drumuri și alei. În acest fel, o parte din monumentul istoric a fost protejat și conservat, iar, conform datelor furnizate de Serviciul Public Administrare Cetate, de la reintroducerea acestor incinte în circuitul turistic după finalizarea proiectului în luna iunie 2016, Cetatea a fost vizitată de 366.754 turisti;
- ✓ ”Promovarea potențialului turistic al obiectivului Zona Urbană Dealul Cetății și Centrul Istoric al Municipiului Deva”, finanțat prin POR 2007-2013;
- ✓ ”Construirea și dotarea Centrului Național de Promovare Turistică a Municipiului Deva”, finanțat prin POR 2007-2013. Aceste proiecte au susținut promovarea monumentului istoric prin realizarea de materiale de promovare, crearea site-ului www.turismdeva.ro, iar în cadrul Centrului de informare se ofera atât materiale publicitare cât și informații turistilor/vizitatorilor, contribuind astfel la creșterea vizibilității și atractivității obiectivului de patrimoniu.

Aceste proiecte complementare au fost implementate de către Municipiul Deva pentru dezvoltarea turismului și valorificarea potențialului Dealului Cetății și a Centrului istoric adiacent acestuia, în scopul dezvoltării unui produs turistic puternic și sustenabil, care să se constituie într-o sursă de venituri la bugetul local.

Obiectivele specifice ale proiectului vizează:

- ✓ *Refuncționalizarea Incintei I a Ansamblului monument istoric Cetatea Devei în perioada de implementare a proiectului.* Prin refuncționalizarea Incintei I și reintroducerea ei într-un circuit turistic coerent, alături de incintele II și III, reabilite în perioada martie 2013-martie 2016 prin proiectul amintit anterior, va determina funcționalitatea întregului monument, creând premisele dezvoltării turismului cultural istoric, punerea în valoare a istoriei și tradițiilor zonei, organizarea de evenimente și manifestări culturale artistice într-un cadru mult mai

atractiv decât în prezent, impulsionează dezvoltarea economică locală. Serviciul Public Administrare Cetate, administratorul obiectivului de patrimoniu, estimează o creștere cu 5,1%/an a numărului de turiști/vizitatori în Incinta I;

- ✓ *Creșterea vizibilității obiectivului de patrimoniu prin realizarea materialelor de promovare a Incintei I și digitizare.* Digitizarea patrimoniului are beneficii sociale, culturale și economice și poate fi o soluție pentru preservarea patrimoniului cultural pentru arhive, biblioteci, muzee. Digitizarea patrimoniului local are nu numai o miză economică directă, ci și o importantă contribuție în plan social și cultural pentru întreaga comunitate locală. Digitizarea conținuturilor culturale este o modalitate prin care se poate asigura dezvoltarea sustenabilă a culturii, atragerea unui public nou, internaționalizarea accesului la resurse culturale, îmbunătățirea relaționării cu utilizatorii, facilitarea circulației informației. Planul de lucru în domeniul culturii (2015-2018) al Consiliului Uniunii Europene a stabilit ca prioritate identificarea modalităților de creare a unei oferte turistice europene bazate pe valorizarea patrimoniului cultural și imaterial ca factor de competitivitate și de atragere a unor noi forme de turism, din care România trebuie să facă parte.

Valorificarea potențialului turistic al obiectivului de patrimoniu se realizează de către Serviciul Public Administrare Cetate din subordinea Consiliului Local al Municipiului Deva. Reabilitarea Incintelor II și III ale Cetații Deva a fost realizată în perioada martie 2010-iunie 2016, cu finanțare nerambursabilă prin POR 2007-2013, Axa 5, DMI 5.1, iar Incintele II și III au fost redată în totalitate circuitului turistic. La momentul depunerii documentației pentru obținerea finanțării, Incinta I "centrul" Cetații Deva, care cuprinde vârful înălțimii, adaptându-se configurației terenului, era închisă accesului vizitatorilor din cauza riscului pentru public pe care îl prezintă starea de degradare a ruinelor și lipsei dotărilor pentru siguranța turistilor. În acest context, cetatea nu este un ansamblu funcțional. Digitizarea patrimoniului are beneficii sociale, culturale și economice și poate fi o soluție pentru preservarea patrimoniului cultural pentru arhive, biblioteci, muzee. Planul de lucru în domeniul culturii (2015-2018) al Consiliului Uniunii Europene a stabilit ca prioritate identificarea modalităților de creare a unei oferte turistice europene bazate pe valorizarea

patrimoniului cultural și imaterial ca factor de competitivitate și de atragere a unor noi forme de turism, din care România trebuie să facă parte. Digitizarea patrimoniului local are nu numai o miza economică directă, ci și o importantă contribuție în plan social și cultural pentru întreaga comunitate locală.

Digitizarea conținuturilor culturale este o modalitate prin care se poate asigura dezvoltarea sustenabilă a culturii, atragerea unui public nou, internaționalizarea accesului la resurse culturale, îmbunătățirea relaționării cu utilizatorii, facilitarea circulației informației. Prin metodele clasice de promovare, alături de digitizare, crește vizibilitatea obiectivului de patrimoniu și numărul de turiști/vizitatori, determinând o dezvoltare economică sustenabilă, bazată pe exploatarea resurselor culturale. Refuncționalizarea Incintei I creează premisele valorificării maxime a potențialului obiectivului de patrimoniu, prin crearea unui produs turistic puternic, care să genereze evenimente culturale istorice cu valoare adăugată, contribuind la creșterea numărului de turiști/vizitatori și la dezvoltarea locală. De asemenea, va determina impulsivitatea dezvoltării locale prin valorificarea și protejarea patrimoniului cultural de importanță națională, contribuind la atingerea strategiilor relevante, respectiv: Strategia pentru Cultura și Patrimoniu Național, Planul de Dezvoltare Regională Vest, Master Planul pentru turismul național al României 2007 - 2026, Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030. Introducerea totală în circuitul turistic a Cetații Deva creează cadrul favorabil organizării de manifestări culturale istorice, expuneri de obiecte de patrimoniu, care să crească vizibilitatea istoriei, tradițiilor și culturii locale, constituindu-se într-o sursă sustenabilă de venituri la nivel local.

Entitățile care sunt vizate sau vor beneficia de rezultatele proiectului, în mod direct sau indirect sunt următoarele:

Beneficiari direcți

1. Turiștii români și străini în număr de peste 100.000 persoane;
2. Agenții economici – furnizori de servicii turistice și conexe;
3. Populația, reprezentată de circa 500.000 locuitori ai județului Hunedoara;
4. Inițiatorul proiectului – Municipiul Deva și Serviciul Public Administrare Cetate.

Beneficiari indirecti

1. Autorități publice din județul Hunedoara;

2. Agenții de turism românești și străine;
3. Circa 70 specialiști români și străini (istorici, arheologi, muzeografi etc).

Costurile de operare, după finalizarea investiției, sunt generate de acoperirea cheltuielilor cu mentenanța, cu materialele consumabile, cu întreținerea, reparațiile și înlocuirea mobilierului uzat, cu energia electrică și apa, cu personalul, cu organizarea de evenimente, cu promovarea și publicitatea.

Cheltuielile de mentenanță cuprind o serie de lucrări de întreținere a investiției, printre care: curățirea platformei de materiale aduse de viituri; decolmatarea sanțurilor și a rigolelor; cosirea vegetației ierboase; curățirea suprafeței zidurilor; tratarea lemnului împotriva atacului biologic; protecție anticorozivă pentru structura metalică; curățirea manuală a zăpezii etc. Nivelul anual al acestora a fost estimat cu ocazia depunerii cererii de finanțare la valoarea de 103.487 lei, fiind menținut și în prezent.

Cheltuieli cu energia electrică au fost estimate în funcție de consumul de energie electrică. Potrivit calculelor realizate de către proiectant, a rezultat un consum de 135.912 kWh/an cu un pret mediu de 0.539 lei/ kWh rezultă o valoare anuală a acestora de 73.256 lei.

Cheltuielile pentru apa au fost calculate la un debit anual de 4.507,75 mc/an, la pretul utilizat de operatorul regional de 4,15 lei, rezulta o valoare anuală de 18.707 lei.

Cheltuielile pentru apa uzată au fost calculate pentru același debit de 4.507,75 mc/an, la pretul utilizat de operatorul regional de 3 lei, rezulta o valoare anuală de 13.523 lei.

Cheltuielile cu personalul angajat. Se intenționează crearea a 6 noi locuri de muncă pentru operarea noii investiții, cu un salariu mediu de 3000 lei/lună, rezultând cheltuieli anuale de 216.000 lei.

Centralizarea nivelurilor estimate pentru toate categoriile de cheltuieli, în primul an de exploatare a obiectivului de investiții, este prezentată în tabelul următor:

Tabelul nr. 4.1. Costurile anuale de operare a obiectivului de investiții în turism

Categoria de cheltuieli	Valori anuale
Cheltuieli cu mentenanța	103487
Cheltuieli cu materialele consumabile	111000
Alte cheltuieli materiale: întreținere, reparații, înlocuire mobilier, scaune	40000

etc.	
Cheltuieli cu energia electrică	73257
Cheltuielile pentru apa	18707
Cheltuielile pentru apa uzată	13523
Cheltuielile cu personalul angajat	216000
Cheltuieli cu organizarea de evenimente	237000
Cheltuieli pentru Promovare si publicitate	50000
Alte cheltuieli	287000
Total cheltuieli	1149974

Pentru anii următori s-a luat în calcul o creștere anuală a acestora cu 5,1%, egală cu creșterea anuală a numărului de turiști estimați.

Beneficiile generate de implementarea proiectului sunt de mai multe feluri:

- ✓ *beneficii financiare* – proiectul va genera venituri directe prin perceperea unor taxe de la turiști pentru vizitarea Incintei I;
- ✓ *beneficii economice* – realizarea proiectului va impulsiona activitatea economică din regiune și va conduce la creșterea veniturilor la bugetului local ca urmare a dezvoltării economice a zonei de impact a proiectului;
- ✓ *beneficii sociale* – crearea de noi locuri de muncă, reducerea ratei șomajului, creșterea confortului și siguranței persoanelor care vor vizita Cetatea Deva, îmbunătățirea imaginii Municipiului Deva, ca destinație turistică etc.

Beneficiile financiare vor avea două surse:

- ✓ Veniturile realizate din taxele de intrare pentru vizitarea obiectivului. Se estimează un număr anual de 100.000 turiști, cu un tarif de 10 lei / bilet de intrare, ceea ce înseamnă venituri de 1.000.000 lei în primul an de exploatare a obiectivului de investiții;
- ✓ Venituri realizate din taxele pentru organizare evenimente, care sunt estimate la 150.000 lei/primul an de operare.

Pentru ceilalți ani se estimează o creștere de 5,1% a numărului de turiști, creștere aplicabilă la ambele categorii de venituri.

Situația centralizatoare a veniturilor, cheltuielilor și excedentului / deficitului pentru o perioadă de previziune de 5 ani este prezentată în tabelul următor:

Tabelul nr. 4.2. Veniturile , cheltuielile și excedentul / deficitul generat de obiectivul de investiții în turism

Categoria de cheltuieli	Anul 1	Anul 2	Anul 3	Anul 4	Anul 5
Cheltuieli cu mentenanta	103487	108765	114312	120142	126269
Cheltuieli cu materialele consumabile	111000	116661	122611	128864	135436
Alte cheltuieli materiale: intretinere, reparatii, inlocuire mobilier, scaune etc.	40000	42040	44184	46437	48806
Cheltuieli cu energia electrica	73257	76993	80920	85047	89384
Cheltuielile pentru apa	18707	19661	20664	21718	22825
Cheltuielile pentru apa uzata	13523	14213	14938	15699	16500
Cheltuielile cu personalul angajat	216000	227016	238594	250762	263551
Cheltuieli cu organizarea de evenimente	237000	249087	261790	275142	289174
Cheltuieli pentru Promovare si publicitate	50000	52550	55230	58047	61007
Alte cheltuieli	287000	301637	317020	333189	350181
Total cheltuieli	1149974	1208623	1270262	1335046	1403133

Venituri	Anul 1	Anul 2	Anul 3	Anul 4	Anul 5
Venituri din taxe de intrare	1000000	1051000	1104601	1160936	1220143
Venituri realizate din taxele pentru organizare evenimente	150000	157650	165690	174140	183022
Venituri totale	1150000	1208650	1270291	1335076	1403165

Excedent / Deficit	26	27	29	30	32
---------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Din punct de vedere financiar investiția este sustenabilă, cheltuielile de operare fiind acoperite în totalitate pe seama veniturilor financiare. Implementarea proiectului va genera însă numeroase beneficii în plan economic și social.

Beneficiile economice generate de implementarea acestui proiect se referă, în principal, la impactul pe care acesta îl va avea asupra dezvoltării economice locale și regionale. Fiind vorba despre restaurarea și valorificarea durabilă a moștenirii culturale și a amenajării / modernizării infrastructurii aferente, beneficiile economice se vor referii, în principal, la îmbunătățirea activității turistice și economice din apropierea obiectivului.

Economia locală și regională, în ansamblu, beneficiază ca urmare a dezvoltării turismului. Turiștii atrași de noul obiectiv vor genera o cerere suplimentară de servicii și bunuri de consum, stimulând în acest fel sectorul terțiar al economiei (serviciile, comerțul, industria hotelieră, industriile artizanale etc.). În același timp, Municipiul Deva își va spori atractivitatea turistică, care va contribui la dezvoltarea infrastructurii edilitare și de servicii. Aceasta va contribui la dezvoltarea sectorului transporturilor și cel imobiliar, alte două ramuri importante ce vor avea de câștigat prin dezvoltarea turismului. De asemenea, trebuie avute în vedere avantajele indirecte obținute prin creșterea vizibilității și a interesului pentru Municipiul Deva, care va înregistra o creștere a fluxului de turiști.

Monetizarea acestui impact este dificil de realizat, deoarece este influențat de o multitudine de factori. Puteam estima impactul direct asupra activităților din domeniul HoReCa, plecând de la numărul de turiști atrași de obiectivul realizat. Astfel, considerăm că cei mai mulți dintre turiștii atrași (circa 80%, respectiv 80.000 turiști) vor proveni din exteriorul Municipiului Deva și vor genera venituri suplimentare pentru restaurante, cafenele, hoteluri, magazine de suveniruri etc. de minim 150 lei / persoană, ceea ce înseamnă venituri cumulate aferente întregii industrii locale de circa 12 mil. lei. Acestea vor avea impact direct asupra rezultatelor financiare realizate de respectivele companii și, implicit, asupra sumelor plătite către bugetul statului și către bugetul local.

Beneficiile sociale generate de realizarea proiectului de investiții se vor concretiza în crearea de noi locuri de muncă, reducerea ratei șomajului, creșterea confortului și siguranței persoanelor care vor vizita Cetatea Deva, îmbunătățirea imaginii Municipiului Deva, ca destinație turistică etc. Astfel, în previzionarea cheltuielilor generate de exploatarea obiectivului de investiții am luat în considerare crearea a 6 noi locuri de muncă în cadrul Serviciului Public Administrare Cetate, care vor genera cheltuieli cu personalul de 216 mii lei

în primul an de funcționare, din care aproape 100 mii lei reprezintă contribuții sociale și impozite în legătură cu salariile, ce vor fi plătite către bugetul de stat.

Pe lângă aceste locuri de muncă suplimentare, intensificarea activității economice a companiilor din regiune va conduce la crearea unor alte locuri de muncă în cadrul acestora. Considerând datele statistice publicate de INS în Anuarul Statistic al României pe anul 2017, în anul 2016 companiile din sectorul Hoteluri și Restaurante au realizat o cifră de afaceri cumulată de 21,2 mld. lei și au avut 151,2 mii persoane angajate, ceea ce înseamnă o cifră de afaceri medie / salariat de circa 140 mii lei. Pe baza estimărilor anterioare privind creșterea cifrei de afaceri a companiilor din domeniul HoReCa cu circa 12 mil. lei / an pe seama realizării acestui obiectiv, estimăm că aceasta va necesita circa 85 de salariați suplimentari în aceste companii.

Angajarea de personal suplimentar în aceste companii va conduce, pe de o parte la creșterea veniturilor cuvenite bugetului de stat, pe seama contribuțiilor sociale aferente, iar pe de altă parte la reducerea ratei șomajului în regiune și la scăderea presiunii asupra fondului de plată a ajutorului de șomaj. Astfel, în luna octombrie 2020 câștigul salarial mediu brut în sectorul Hoteluri și Restaurante a fost de 2837 lei, ceea ce, pentru cei 85 salariați suplimentari generați de obiectivul de investiții, înseamnă circa 2,89 mil. lei. Salariul mediu net aferent sectorului, în aceeași lună a fost de 1720 lei, reprezentând 60,63% din salariul brut, diferența fiind reprezentată de contribuțiile sociale plătite către bugetul statului. În aceste condiții, contribuțiile sociale anuale plătite către bugetul de stat, pe seama celor 85 de noi locuri de muncă generate de investiție sunt estimate la circa 1,14 mil. lei. O altă categorie de beneficii sociale generate de realizarea investiției se referă la eliminarea riscului pentru public pe care îl prezintă starea de degradare a ruinelor și lipsei dotărilor pentru siguranța turiștilor.

Considerăm că refuncționalizarea Incintei I finalizează eforturile de reabilitare a monumentului, după finalizarea lucrărilor urmând ca întreg monumentul istoric să poată fi vizitat, putându-se organiza evenimente culturale de valoare deosebită, care să atragă publicul spre cunoașterea tradițiilor și istoriei locale.

Capitolul 5

ANALIZA EX-POST A H.C.L. AFERENTE DOMENIULUI ”ASISTENȚĂ SOCIALĂ”

5.1. Contextul general al domeniului ”Asistență socială”

Asistența socială reprezintă o activitate profesională destinată sprijinului oamenilor, grupurilor sau comunităților în crearea de condiții pentru ameliorarea sau mărirea capacității lor de adaptabilitate în societate. Ea reprezintă o metodă și o practică, nu numai o disciplină și o activitate. Astfel, asistența socială, prin reglementări juridice, pune în aplicare programe naționale și regionale pentru susținerea unor ajutoare, indemnizații, alocații și servicii sociale destinate familiilor cu copii, vârstnicilor, copiilor și adulților cu deficiențe și altor persoane aflate în dificultate.

Măsurile de asistență socială se împart în două grupe:

- *prestații de asistență socială* (alocații familiale, ajutoare și indemnizații);
- *servicii sociale* – ansamblu complex de măsuri și acțiuni realizate pentru a răspunde nevoilor sociale ale persoanelor, familiilor, grupurilor sau comunităților în vederea prevenirii și depășirii unor situații de dificultate, vulnerabilitate sau dependență pentru creșterea calității vieții și promovarea coeziunii sociale.

Beneficiile de asistență socială atribuite persoanelor aflate în diferite situații defavorizate pot fi:

- în bani prin acordarea de ajutoare financiare în diferite scopuri sociale (alocații, indemnizații);
- în natură constând în ajutoare sociale (alimente, bunuri de folosință personală sau îndelungată, facilități etc).

În funcție de **categoria de beneficiari** căreia se adresează, serviciile sociale pot fi:

- ✓ destinate familiei și/sau copilului;

- ✓ destinate persoanelor vârstnice, cu dizabilități, cu afecțiuni psihice, fără adăpost, cu diferite adicții (consum de alcool, droguri, alte vicii);
- ✓ victimelor violenței în familie și a traficului de persoane;
- ✓ persoanelor private de libertate;
- ✓ șomerilor de lungă durată;
- ✓ servicii sociale de suport pentru aparținătorii beneficiarilor.

Sistemul național de asistență socială este un sistem de ajutoare și servicii, finanțat de la bugetul de stat și bugetele locale pentru persoanele care nu sunt apte de muncă și nu dispun de mijloacele necesare traiului. Acesta este format din ministere, direcții din cadrul ministerelor sau alte structuri guvernamentale. La nivel central, politica de asistență socială este coordonată de Ministerul Muncii și Protecției Sociale și este realizată de mai multe instituții guvernamentale cu rol sau cu unele atribuții în domeniu (Ministerul Sănătății, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Educației și Cercetării și alte instituții centrale).

La *nivel național* există o serie de strategii sectoriale care se adresează grupurilor vulnerabile, persoanelor care au nevoie de protecție, de sprijin social și de respectarea drepturilor. Principalele documente de planificare strategică sunt:

- ✚ Programul Național de Reformă (PNR);
- ✚ Strategia Guvernului României de Incluziune a Cetățenilor Români aparținând Minorității Romilor 2012-2020;
- ✚ Strategia Națională privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei pentru perioada 2015-2020;
- ✚ Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (SNOFM) 2014-2020;
- ✚ Strategia Națională de Sănătate 2014-2020;
- ✚ Strategia Națională pentru Sănătatea Mintală a Copilului și Adolescentului 2015-2020;
- ✚ Strategia națională privind promovarea egalității de șanse între femei și bărbați și prevenirea și combaterea violenței domestice pentru perioada 2018-2021 și a Planului operațional privind implementarea strategiei naționale privind

promovarea egalității de șanse între femei și bărbați și prevenirea și combaterea violenței domestice 2018-2021;

- Strategia Națională privind Incluziunea Socială a Persoanelor cu Dizabilități 2014- 2020;
- Strategia Națională pentru Promovarea Îmbătrânirii Active și Protecția Persoanelor Vârstnice pentru perioada 2015-2020.

În acord cu politica europeană și națională de incluziune socială și combatere a sărăciei și cu strategiile existente, la nivelul Municipiului Deva este necesar să creeze și să implementeze un sistem performant și eficient de furnizare a serviciilor sociale bazat pe o abordare integrată, participativă, multisectorială și interinstituțională, bazat pe standardele minime de calitate în furnizarea serviciilor sociale.

5.2. Politici publice în domeniul "Asistență socială" la nivelul UAT Deva

La nivel local (județ și localitate) sistemul de asistență socială este integrat și unitar, prin coordonarea activităților desfășurate de Ministerul Muncii și Protecției Sociale prin direcțiile sale teritoriale și serviciul public de asistență socială din subordinea consiliilor județene și locale. La nivelul Municipiului Deva, principalii furnizori acreditați de servicii sociale sunt:

- ***Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Hunedoara***, serviciu specializat la nivel județean, care oferă o gamă largă de servicii de asistență socială, acoperitoare pentru spectrul larg al problemelor sociale din cadrul județului Hunedoara;
- ***Direcția de Asistență Socială***, la nivelul Consiliului Local al Municipiului Deva, care este o structură specializată în administrarea și acordarea beneficiilor de asistență socială și a serviciilor sociale, cu scopul de a asigura aplicarea politicilor sociale în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice,

persoanelor cu dizabilități, precum și altor persoane, grupuri sau comunități aflate în nevoie socială.

Conform Raportului de activitate pe anul 2019 întocmit de Primăria Municipiului Deva, obiectivele Direcției de asistență socială în activitatea de asistență socială au fost următoarele:

- Identificarea problemelor sociale ale comunității și, în special, ale persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile;
- Facilitarea accesului populației, în special al persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile, la beneficii și servicii sociale;
- Informarea și consilierea beneficiarilor, precum și informarea populației privind beneficiile sociale și serviciile sociale disponibile la nivelul municipiului Deva;
- Prevenirea și combaterea situațiilor de marginalizare și excluziune socială în care se pot afla anumite familiile/persoanele singure, din municipiul Deva;
- Colaborarea cu societatea civilă, în special cu organizațiile neguvernamentale acreditate, care desfașoară activități de asistență socială.

Obiectivele Direcției, în activitatea de administrare fond locativ în anul 2019, au fost:

- Informarea și consilierea solicitanților privitor la condițiile care trebuie îndeplinite pentru repartizarea unei locuințe sociale sau unei locuințe ANL;
- Administrarea locuințelor sociale, a locuințelor ANL, a locuințelor de necesitate, locuințelor de serviciu aflate în proprietatea statului și/sau în proprietatea privată sau publică a municipiului Deva;
- Repartizarea spre închiriere a locuințelor rămase disponibile sau a celor noi construite aflate în administrarea Direcție de asistență socială Deva;
- Urmărirea contractelor de închiriere încheiate pentru locuințele sociale, locuințe de necesitate, de serviciu și ANL.

Potrivit bazei de date a Departamentului de Asistență Socială, au fost identificate următoarele grupuri țintă pentru îmbunătățirea serviciilor sociale existente:

- Persoanele cu handicap (copii și adulți);
- Persoanele vârstnice;
- Copii și familii în situații de risc;

- Copii și tineri aflați în situații risc de separare de părinți; abuz (violență) și neglijare; neglijare; situație de dificultate în familie, abandon, sărăcie, separare de părinți;
- Bolnavi cronici, alte persoane aflate în situații de nevoie socială.

Conform evaluărilor făcute cu ocazia elaborării SIDU 2017 – 2023, s-a constatat o creștere a numărului persoanelor străzii, a persoanelor care locuiesc în spații improvizate la periferia orașului, fapt care constituie o problema atât pentru integrarea socială a acestora, cât și pentru siguranța cetățenilor. Numărul ridicat al cererilor depuse pentru acordarea unei locuințe sociale de către persoanele care nu au locuință proprietate personală și nici nu au posibilitatea achiziționării acesteia, întrucât nu au venituri sau acestea sunt reduse, indică necesitatea construirii de noi locuințe sociale, care să acopere astfel nevoile sociale existente.

O altă problemă socială identificată la nivelul municipiului Deva, o reprezintă situația persoanelor vârstnice, care au o stare de sănătate precară, nu se mai pot gospodări singure, nu au aparținători sau aceștia sunt la rândul lor în imposibilitatea de a le oferi sprijinul optim.

Este necesară o abordare strategică în domeniul asistenței sociale pentru Municipiul Deva în vederea facilitării unei dezvoltări a serviciilor sociale din cadrul comunității locale, care să vină în sprijinul persoanelor aflate în dificultate pentru ca aceștia să obțină condițiile necesare unei vieți decente.

5.3. HCL aferente domeniului ”Asistență socială” în perioada 2016 – 2020

Susținerea domeniului ”asistență socială” reprezintă o prioritate la nivelul Consiliului Local al Municipiului Deva. Acesta deține un subcapitol important în Strategia Integrată pentru Dezvoltarea Urbană a Municipiului Deva 2014 – 2023, subcapitolul 7.3. Asistență socială, în cadrul capitolului 7 – Infrastructura socială. Potrivit acestui document ”obiectivul principal al sistemului de asistență socială îl constituie protejarea persoanelor care, datorită unor motive de natură economică, fizică, psihică sau socială, nu au posibilitatea să își

asigure nevoile sociale, să își dezvolte propriile capacități și competențe pentru participarea activă la viața socială.”

Interesul manifestat la nivelul autorității publice locale s-a concretizat în obținerea de finanțare nerambursabilă pentru proiectul de investiții în domeniul asistenței sociale ”*Adăpost de urgență pe timp de noapte*”, proiect implementat în perioada 2012 – 2014, cu o valoare totală de 1,95 mil. lei.

De asemenea, în luna decembrie 2018 a fost depusă cererea de finanțare a proiectului ”*Regenerarea fizică, economică și socială a comunității marginalizate Zona Streiului și crearea unui centru de zi pentru servicii de asistență comunitară*”, cu o valoare totală de 22,8 mil. lei.

Pentru susținerea domeniului ”Asistență socială”, în perioada 2016 – 2020, Consiliul Local al Municipiului Deva a emis mai multe HCL, respectiv (selecție):

- ✓ Hotărârea nr. 16 / 2016 privind modificarea Hotărârii Consiliului local nr.10/2015 privind aprobarea închirierii către foștii chiriași a unor suprafețe locative cu destinația de locuințe, situate în imobilele aflate în administrarea Direcției de asistență socială Deva, ulterior modificată;
- ✓ Hotărârea nr. 58 / 2016 privind Aprobarea Planului de acțiune privind serviciile sociale pentru anul 2016 la nivelul municipiului Deva;
- ✓ Hotărârea nr. 64 / 2016 privind Modificarea Hotărârii Consiliului local nr.10/2015 privind aprobarea închirierii către foștii chiriași a unor suprafețe locative cu destinația de locuințe, situate în imobilele aflate în administrarea Direcției de asistență socială Deva, ulterior modificată;
- ✓ Hotărârea nr. 142 / 2016 privind Aprobarea prețului de achiziție a imobilului format din teren cu construcție, situat în municipiul Deva, Aleea Streiului, nr.24, având ca destinație bloc cu locuințe sociale;
- ✓ Hotărârea nr. 143 / 2016 privind Aprobarea valorii lucrărilor de finisaje interioare pentru "Bloc cu locuințe sociale", din municipiul Deva, Al. Streiului, nr.24;
- ✓ Hotărârea nr. 189 / 2016 privind Modificarea Hotărârii Consiliului local nr.10/2015 privind aprobarea închirierii către foștii chiriași a unor suprafețe

locative cu destinația de locuințe, situate în imobilele aflate în administrarea Direcției de asistență socială Deva, ulterior modificată;

- ✓ Hotărârea nr. 233 / 2016 privind Transmiterea în administrarea Direcției de Asistență Socială, subordonată Consiliului local al municipiului Deva, a imobilului "Bloc de locuințe sociale", Alea Streiului, nr. 24 din Municipiul Deva, jud. Hunedoara;
- ✓ Hotărârea nr. 234 / 2016 privind Aprobarea tabelului-nominal cu solicitanții îndreptățiți să beneficieze de repartiții în blocul de locuințe sociale din Deva, Alea Streiului nr. 24, aflat în proprietatea Municipiului Deva și în administrarea Direcției de asistență socială Deva;
- ✓ Hotărârea nr. 252 / 2016 privind Modificarea Hotărârii Consiliului local nr.234/2016 privind aprobarea tabelului-nominal cu solicitanții îndreptățiți să beneficieze de repartiții în blocul de locuințe sociale din Deva, Alea Streiului nr.24, aflat în proprietatea municipiului Deva și în administrarea Direcției de asistență socială Deva;
- ✓ Hotărârea nr. 253 / 2016 privind Aprobarea contractului-cadru de închiriere și stabilirea cuantumului chiriei pentru locuințele sociale situate în imobilul din Deva, Alea Streiului nr.24, aflat în proprietatea municipiului Deva și în administrarea Direcției de asistență socială Deva;
- ✓ Hotărârea nr. 343 / 2016 privind Aprobarea criteriilor de stabilire a ordinii de prioritate în soluționarea cererilor de locuințe și de repartizare a locuințelor din fondul locativ aflat în proprietatea statului și a municipiului Deva, administrat de Direcția de asistență socială Deva, valabile pentru anul 2017;
- ✓ Hotărârea nr. 350 / 2016 privind Modificarea Hotărârii Consiliului local nr.234/2016 privind aprobarea tabelului-nominal cu solicitanții îndreptățiți să beneficieze de repartiții în blocul de locuințe sociale din Deva, Alea Streiului nr.24, aflat în proprietatea municipiului Deva și în administrarea Direcției de asistență socială Deva, ulterior modificată;
- ✓ Hotărârea nr. 405 / 2016 privind Modificarea Hotărârii Consiliului local nr.234/2016 privind aprobarea tabelului-nominal cu solicitanții îndreptățiți să

beneficieze de repartiții în blocul de locuințe sociale din Deva, Alea Streiului nr. 24, aflat în proprietatea municipiului Deva și în administrarea Direcției de Asistență Socială Deva, ulterior modificată;

- ✓ Hotărârea nr. 408 / 2016 privind Modificarea Hotărârii Consiliului local nr.331/2012 privind aprobarea tabelului-nominal cu solicitanții îndreptățiți să beneficieze de locuințe pentru tineret destinate închirierii, situate în imobilul din municipiul Deva, str. Mihai Eminescu nr.119, bloc 1, cu 104 unități locative, transmis în administrarea Direcției de Asistență Socială Deva, ulterior modificată;
- ✓ Hotărârea nr. 56 / 2017 privind Aprobarea Studiului de fezabilitate pentru obiectivul de investiții "Amenajare locuințe sociale - 72 unități locative Bloc 3 și Bloc 4 - zona cartier Grigorescu" str.Nicolae Grigorescu, din municipiul Deva, județul Hunedoara;
- ✓ Hotărârea nr. 178 / 2017 privind Adoptarea unor măsuri în vederea stabilirii cuantumului chiriei pentru locuințele sociale situate în imobilele din Deva, str.Zăvoi, blocurile 1 - 9, aflate în proprietatea municipiului Deva și în administrarea Direcției de asistență socială Deva;
- ✓ Hotărârea nr. 285 / 2017 privind Modificarea Anexei nr.1 la Hotărârea Consiliului local nr.308/2006 privind aprobarea atribuirii în vederea închirierii către solicitanți, a locuințelor situate în imobilul din Deva, Alea Moșilor nr.2, bloc 1, aflate în administrarea Direcției de asistență socială, ulterior modificată și completată;
- ✓ Hotărârea nr. 331 / 2017 privind Aprobarea acordului de parteneriat între UAT Municipiul Deva și Direcția de asistență socială Deva pentru depunerea și implementarea proiectului "Reabilitarea și dotarea unui centru de zi și a unei unități de îngrijire la domiciliu pentru persoanele vârstnice" prin POR 2014-2020;
- ✓ Hotărârea nr. 312 / 2017 privind Aprobarea contractului-cadru de locațiune - închiriere - pentru locuințele sociale tip cameră de cămin, locuințele construite din fondurile statului, locuințele de necesitate și locuințele de serviciu aflate în

administrarea Direcției de asistență socială Deva, ca urmare a modificării și completării Normelor metodologice pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii locuinței nr.114/1996, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1275/2000;

- ✓ Hotărârea nr. 316 / 2017 privind Scutirea chiriașilor din locuințele sociale situate la etajul 4 în imobilul din Deva, str.1 Mai nr.27 de la plata chiriei lunare, începând cu luna septembrie 2017 și până la finalizarea lucrărilor de reparații pentru imobilul din str.1 Mai, nr.27 aflat în administrarea Direcției de asistență socială;
- ✓ Hotărârea nr. 359 / 2017 privind Aprobarea criteriilor de stabilire a ordinii de prioritate în soluționarea cererilor de locuințe și de repartizare a locuințelor din fondul locativ aflat în proprietatea statului și a municipiului Deva, administrat de Direcția de Asistență Socială Deva, valabile pentru anul 2018;
- ✓ Hotărârea nr. 476 / 2017 privind Transmiterea în administrarea Direcției de asistență socială Deva, subordonată Consiliului local al municipiului Deva, a blocului de locuințe sociale nr.1 - strada Nicolae Grigorescu nr.10A și a blocului de locuințe sociale nr.2 - strada Nicolae Grigorescu nr.10B, din municipiul Deva;
- ✓ Hotărârea nr. 478 / 2017 privind Adoptarea măsurilor necesare în vederea repartizării spre închiriere a locuințelor sociale situate în str. Nicolae Grigorescu nr.10A, bloc 1 și str. Nicolae Grigorescu nr.10B, bloc 2, aflate în proprietatea municipiului Deva și transmise în administrarea Direcției de Asistență Socială Deva;
- ✓ Hotărârea nr. 480 / 2017 privind Aprobarea listei cuprinzând solicitanții îndreptățiți să primească în anul 2018 o locuință socială, în ordinea de prioritate stabilită de Comisia socială de analiză a solicitărilor de locuințe destinate închirierii;
- ✓ Hotărârea nr. 63 / 2018 privind Modificarea Anexei nr.1 la Hotărârea Consiliului local nr.308/2006 privind aprobarea atribuirii în vederea închirierii către solicitanți, a locuințelor situate în imobilul din Deva, Alea Moșilor nr.2, bloc 1, aflate în administrarea Direcției de asistență socială;

- ✓ Hotărârea nr. 177 / 2018 privind Modificarea Anexei nr.1 la Hotărârea Consiliului local nr.478/2017 privind adoptarea măsurilor necesare în vederea repartizării spre închiriere a locuințelor sociale situate în str. Nicolae Grigorescu nr.10A, bloc 1 și str. Nicolae Grigorescu nr.10B, bloc 2, aflate în proprietatea municipiului Deva și transmise în administrarea Direcției de Asistență Socială Deva;
- ✓ Hotărârea nr. 181 / 2018 privind Schimbarea destinației pentru un număr de șapte locuințe sociale situate în imobilele aflate în proprietatea municipiului Deva și în administrarea Direcției de asistență socială Deva, din locuințe sociale în locuințe de necesitate, stabilirea modalității de acordare și repartizarea spre închiriere a locuințelor de necesitate;
- ✓ Hotărârea nr. 294 / 2018 privind Aprobarea criteriilor de stabilire a ordinii de prioritate în soluționarea cererilor de locuințe și de repartizare a locuințelor din fondul locativ aflat în proprietatea statului și a municipiului Deva, administrat de Direcția de asistență socială Deva, valabile pentru anul 2019;
- ✓ Hotărârea nr. 446 / 2018 pentru modificarea Hotărârii Consiliului local al municipiului Deva nr.294/2018 privind aprobarea criteriilor de stabilire a ordinii de prioritate în soluționarea cererilor de locuințe și de repartizare a locuințelor din fondul locativ aflat în proprietatea statului și a municipiului Deva, administrat de Direcția de asistență socială Deva, valabile pentru anul 2019;
- ✓ Hotărârea nr. 453 / 2018 privind Aprobarea documentației Plan Urbanistic Zonal „Regenerarea fizică, economică și socială a comunității marginalizate Zona Streiului și crearea unui centru de zi pentru servicii de asistență comunitară” generat de imobilul situat în intravilanul municipiului Deva, Aleea Streiului;
- ✓ Hotărârea nr. 468 / 2018 privind Aprobarea Studiului de fezabilitate cu elemente de DALI și a indicatorilor tehnico-economici pentru investiția "Regenerarea fizică, economică și socială a comunității marginalizate zona Streiului și crearea unui centru de zi pentru servicii de asistență comunitară";
- ✓ Hotărârea nr. 469 / 2018 privind Aprobarea acordului de parteneriat între UAT Municipiul Deva și Direcția de asistență socială Deva pentru depunerea și

implementarea proiectului "Regenerarea fizică, economică și socială a comunității marginalizate Zona Streiului și crearea unui centru de zi pentru servicii de asistență comunitară" prin POR 2014-2020, Axa prioritară 4;

- ✓ Hotărârea nr. 483 / 2018 privind Aprobarea listei cuprinzând solicitanții îndreptățiți să primească în anul 2019 o locuință socială, în ordinea de prioritate stabilită de Comisia socială de analiză a solicitărilor de locuințe destinate închirierii;
- ✓ Hotărârea nr. 489 / 2018 privind Aprobarea listei de priorități cu solicitanții îndreptățiți să beneficieze de locuințe de serviciu și repartizarea spre închiriere a locuinței de serviciu situată în municipiul Deva, str. Pietroasa nr.21, bl.A, et.1, ap.23, aflată în proprietatea publică a municipiului Deva și în administrarea Direcției de asistență socială Deva;
- ✓ Hotărârea nr. 27 / 2019 privind Aprobarea noilor indicatori tehnico-economici și caracteristici principale pentru obiectivul de investiții "Amenajare locuințe sociale - 72 unități locative Bloc 3 și Bloc 4 - zona cartier Grigorescu", str. Nicolae Grigorescu, din municipiul Deva, județul Hunedoara, recalculați după prevederile Ordonanței de urgență nr.114/2018 și Instrucțiunea Agenției Naționale pentru achiziții publice nr.2/2018;
- ✓ Hotărârea nr. 47 / 2019 privind Aprobarea listei cu solicitanții care au acces la locuințele pentru tineri, destinate închirierii, precum și a listei de priorități în soluționarea cererilor, valabile pentru anul 2019, stabilite de Comisia socială de analiză a dosarelor depuse de solicitanții de locuințe pentru tineri destinate închirierii;
- ✓ Hotărârea nr. 114 / 2019 privind Aprobarea cererii de finanțare și a cheltuielilor aferente, în conformitate cu ultima formă a bugetului rezultat în urma etapei de evaluare și selecție pentru proiectul „Regenerarea fizică, economică și socială a comunității marginalizate Zona Streiului și crearea unui centru de zi pentru servicii de asistență comunitară”, cod SMIS 125415;
- ✓ Hotărârea nr. 303 / 2019 privind aprobarea criteriilor de stabilire a ordinii de prioritate în soluționarea cererilor de locuințe și de repartizare a locuințelor din

fondul locativ aflat în proprietatea statului și a municipiului Deva, administrat de Direcția de asistență socială Deva, valabile pentru anul 2020;

- ✓ Hotărârea nr. 384 / 2019 privind prelungirea duratei contractelor de locațiune-închiriere pentru suprafețele locative cu destinația de locuințe din proprietatea statului și a municipiului Deva, aflate în administrarea Direcției de asistență socială din subordinea Consiliului local al municipiului Deva;
- ✓ Hotărârea nr. 429 / 2019 privind aprobarea listei cuprinzând solicitanții îndreptățiți să primească în anul 2020 o locuință socială, în ordinea de prioritate stabilită de Comisia socială de analiză a solicitărilor de locuințe destinate închirierii;
- ✓ Hotărârea nr. 87 / 2020 privind aprobarea listei cu solicitanții care au acces la locuințele pentru tineri, destinate închirierii, precum și a listei de priorități în soluționarea cererilor, valabile pentru anul 2020, prezentate de comisia socială de analiză a dosarelor depuse de solicitanții de locuințe pentru tineri destinate închirierii;
- ✓ Hotărârea nr. 323 / 2020 privind aprobarea prelungirii duratei contractelor de locațiune-închiriere pentru un număr de șase locuințe sociale, situate în imobilele din municipiul deva, str. Zăvoi, blocurile 1-9;
- ✓ Hotărârea nr. 353 / 2020 privind aprobarea repartizării spre închiriere a locuințelor sociale situate în municipiul Deva, str. Nicolae Grigorescu, bloc 3 și bloc 4, aflate în proprietatea municipiului Deva;
- ✓ Hotărârea nr. 415 / 2020 privind aprobarea criteriilor de stabilire a ordinii de prioritate în soluționarea cererilor de locuințe și de repartizare a locuințelor din fondul locativ aflat în proprietatea statului și a municipiului Deva, administrat de Direcția de Asistență Socială Deva, valabile pentru anul 2021;
- ✓ Hotărârea nr. 442 / 2020 privind aprobarea încheierii contractelor de locațiune-închiriere și stabilirea chiriilor nominale pentru locuințele sociale situate în imobilele din municipiul Deva, str. Nicolae Grigorescu, blocurile 3 și 4, aflate în proprietatea publică a municipiului Deva și transmise în administrarea Direcției de Asistență Socială Deva;

- ✓ Hotărârea nr. 454 / 2020 privind aprobarea listei cuprinzând solicitanții îndreptățiți să primească în anul 2021 o locuință socială, în ordinea de prioritate stabilită de comisia socială de analiză a solicitărilor de locuințe destinate închirierii.

Dintre acestea, pentru realizarea analizei ex-post a fost selectată HCL 478 / 2017 privind adoptarea măsurilor necesare în vederea repartizării spre închiriere a locuințelor sociale situate în str. Nicolae Grigorescu nr.10A, bloc 1 și str. Nicolae Grigorescu nr.10B, bloc 2, aflate în proprietatea municipiului Deva și transmise în administrarea Direcției de Asistență Socială Deva.

5.4. Analiza implementării HCL 478 / 2017

În baza Legii nr. 114 / 1996, prin Programul de construcții de locuințe sociale desfășurat prin Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, în Municipiul Deva s-au construit 4 blocuri de locuințe sociale – locuințe cu chirie subvenționată, destinate unor categorii de persoane defavorizate, prevăzute de lege, cărora nivelul de existență nu le permite accesul la o locuință în proprietate sau închirierea unei locuințe în condițiile pieței. Astfel, s-au asigurat condiții decente de locuit pentru categoriile sociale dezavantajate. Promovarea investițiilor de locuințe sociale reprezintă sarcina autorităților publice locale. Astfel, în perioada 2017 – 2020 au fost atribuite spre închiriere 4 blocuri de locuințe sociale, astfel:

- prin HCL 478 / 2017 au fost atribuite spre închiriere blocurile 1 și 2;
- prin HCL 353 / 2020 au fost atribuite spre închiriere blocurile 3 și 4.

Pentru blocurile 3 și 4 fiind finalizate și închiriate în anul 2020, nu sunt disponibile date cu privire la beneficiile și costurile utilizării acestora. De aceea, analiza ex-post este realizată pentru HCL 478 / 2017, ce vizează blocurile 1 și 2.

Blocurile 1 și 2 au o capacitate de 72 unități locative, care au fost propuse spre închiriere. Comisia socială de analiză a solicitărilor de locuințe destinate închirierii, constituită la nivelul Consiliului local al Municipiului Deva, a analizat lista cuprinzând solicitanții îndreptățiți să primească în anul 2017 o locuință socială, în ordinea descrescătoare a

punctajului, a ținut seama de manifestarea de voință a persoanelor aflate pe poziții eligibile, care și-au exprimat opțiunea privind acceptarea / refuzarea unei repartii în blocurile sociale din str. Nicolae Grigorescu și a procedat la repartizarea locuințelor în funcție de prevederile legale în vigoare, întocmind lista cu propunerile de atribuire a locuințelor sociale.

Conform aprobării emise de Consiliul local, toate cele 72 unități locative au fost atribuite spre închiriere. Chiria lunară pe care trebuie să o plătească fiecare beneficiar al repartiei nu va depăși 10% din venitul lunar net, calculat pe ultimele 12 luni, pe familie, diferența până la valoarea nominală a chiriei fiind subvenționată de la bugetul local.

Comparativ cu situația inițială de la momentul aprobării închirierii, în prezent, în lista chiriașilor din blocurile 1 și 2 au survenit 10 modificări, dintre care: 4 persoane au predat locuința la cerere; 4 persoane au făcut schimb cu alte locuințe sociale; 2 persoane au decedat. Din cele 10 locuințe sociale disponibilizate, 8 locuințe au fost ocupate cu alte persoane, iar 2 locuințe erau disponibile pentru închiriere la momentul culegerii datelor necesare analizei.

În cele 70 locuințe închiriate, în luna decembrie 2020 locuiau 163 persoane, dintre care 16 persoane au probleme de sănătate demonstrate cu certificate de încadrare în grad de handicap, 4 persoane beneficiază de pensie socială, 2 persoane beneficiază de pensie de urmaș și 2 persoane beneficiază de pensie pentru limită de vârstă. Situația pe familii, din punct de vedere al veniturilor realizate, se prezintă astfel: 38 familii / persoane realizează venituri salariale, 4 familii sunt beneficiare de ajutor social (venit minim garantat) și 6 familii realizează venituri din alte surse.

În scopul realizării analizei ex-post a hotărârii de a închiria locuințele sociale, va trebui să evaluăm costurile și beneficiile generate de aceasta

Costurile de operare generate de funcționarea locuințelor sociale din blocurile 1 și 2 inclus costurile generate de contractul de mentenanță la centralele termice de bloc. În perioada ianuarie – aprilie 2020 s-a plătit un cost de 1666 lei / lună, iar în perioada mai – decembrie 2020 s-a plătit suma de 1999,20 lei / lună. Costul total anual generat de mentenanța centralelor termice de bloc a fost de 22.660 lei. Nu a fost angajat personal suplimentar pentru administrarea celor două imobile, astfel încât nu există cheltuieli de personal.

La aceste costuri se adaugă subvențiile acordate de primărie pentru acoperirea diferenței dintre chiria plătită de chiriași (maxim 10% din venitul net lunar) și valoarea nominală a chiriei.

Beneficiile generate de închirierea locuințelor sociale sunt de mai multe feluri:

- ✓ *beneficii financiare;*
- ✓ *beneficii economice;*
- ✓ *beneficii sociale.*

Beneficiile financiare reprezintă o componentă nesemnificativă a beneficiilor obținute prin această măsură. Măsura va genera venituri financiare directe din chiriile încasate de la persoanele care realizează venituri, în cuantum de până la 10% din venitul net lunar, dar nu mai mult decât nivelul nominal al chiriei. Acestea vor diminua nivelul subvenției care trebuie acoperită din bugetul local.

Beneficiile economice generate de implementarea acestei măsuri se referă, în principal, la impactul pe care acesta îl va avea asupra dezvoltării economiei locale și regionale. Fiind vorba despre închirierea unor locuințe sociale pentru persoanele cu venituri reduse, beneficiile economice sunt mai degrabă indirecte, generate de disponibilizarea unor resurse umane suplimentare, care, având garanția asigurării spațiului locativ se pot angaja în companiile din oraș. Grupul țintă vizat este format din cele 72 familii (163 persoane) care au beneficiat de o locuință socială. Din datele furnizate de la nivelul Primăriei Municipiului Deva, a rezultat că din cele 70 familii care au primit o locuință socială în blocurile 1 și 2, 38 de familii au realizat venituri salariale. În lipsa asigurării spațiului locativ, era foarte posibil ca aceste familii să nu fi reușit să-și găsească un loc de muncă, punând o presiune suplimentară asupra bugetului ajutoarelor sociale. Considerând ca beneficiu economic generat de implementarea măsurii, angajarea 38 persoane (câte una din fiecare familie care a beneficiat de locuință socială). Considerând că aceste persoane au fost încadrate cu salariul minim pe economie înseamnă un fond anual de salarii de circa 1,016 mil. lei. Din această sumă, o bună parte (circa 39,37%) au reprezentat contribuții sociale legate de salarii, cuvenite bugetului de stat, ceea ce înseamnă venituri suplimentare la bugetul de stat de circa 400 mii lei anual.

Economia locală și regională, în ansamblu, a beneficiat astfel ca urmare a disponibilizării unor resurse de muncă suplimentare, care, rezolvându-și problema locativă au

fost dispuse să-și caute un loc de muncă și să se angajeze. Angajarea de personal suplimentar va contribui și la creșterea volumului afacerilor din regiune, a investițiilor realizate de acestea, precum și a profitului realizat și a impozitelor plătite.

Monetizarea acestui impact este dificil de realizat, deoarece este influențat de o multitudine de factori.

Beneficiile sociale generate de închirierea locuințelor sociale s-au concretizat în asigurarea unor condiții optime de locuit pentru 72 familii, îmbunătățirea confortului și a condițiilor de trai pentru 163 persoane, acces îmbunătățit la educație pentru un număr de 28 minori, îmbunătățirea confortului și siguranței celor 28 copii, îmbunătățirea stării de sănătate, prin creșterea gradului de auto-îngrijire, scăderea anxietății și a depresiei, pentru 16 persoane, acces îmbunătățit la locuri de muncă pentru 38 persoane, creșterea încrederii locatarilor celor 2 blocuri, care vor avea condiții normale de locuit, creșterea nivelului lor de trai, îmbunătățirea imaginii Municipiului Deva etc.

Analiza comparativă a beneficiilor și costurilor generate de închirierea locuințelor sociale, conduce la concluzia că măsura este viabilă din punct de vedere economic și social, având un impact major asupra comunității locale.

CONCLUZII

Prin intermediul analizei ex post sunt evaluate costurile și beneficiile generate de implementarea măsurilor propuse, în funcție de care se evaluează fezabilitatea implementării acestora, în strânsă legătură cu obiectivele propuse inițial. Crearea unui sistem coerent de măsurare a performanțelor în instituțiile publice este o etapă importantă în vederea dezvoltării ulterioare a analizelor de impact ex-ante și ex-post.

În cadrul studiului realizat au fost supuse analizei cost-beneficiu o serie de Hotărâri ale Consiliului Local al Municipiului Deva, din perioada 2016 – 2020, care s-a referit la patru domenii de activitate: educație, transport, turism și asistență socială.

Pentru **domeniul "Educație"** a fost selectată HCL 465 / 2018 privind Aprobarea documentației tehnico-economice - faza Documentații de avizare a lucrărilor de intervenții și a indicatorilor tehnico-economici pentru investiția "Reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii educaționale antepreșcolare la Creșa Deva, Alea Viitorului". Din analiza realizată a rezultat că după finalizarea investiției, costurile de operare sunt generate de acoperirea cheltuielilor cu menținerea, întreținerea, funcționarea și exploatarea investiției după încheierea proiectului și încetarea finanțării nerambursabile, respectiv: mentenanța, materialele consumabile, întreținerea, reparațiile, energia electrică și apa, personalul etc. În raport cu variată "fără proiect", implementarea proiectului nu va conduce la creșterea costurilor de operare, ci dimpotrivă. Prin măsurile de realitare și modernizare a clădirilor se vor reduce costurile cu energia electrică și termică, care vor compensa costurile suplimentare generate de funcționarea echipamentelor noi, achiziționate prin proiect.

Beneficiile generate de implementare proiectului vor fi:

- ✓ *beneficii economice* – fiind vorba despre reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii educaționale antepreșcolare la Creșa Deva, beneficiile economice sunt mai degrabă indirecte, generate de disponibilizarea unor resurse umane suplimentare, care, având garanția rezolvării problemei îngrijirii copiilor, se pot angaja în companiile din oraș. S-a estimat că circa 50 persoane se vor angaja

suplimentar după implementarea proiectului, care vor genera venituri suplimentare la bugetul de stat de circa 1 mil. lei anual.;

- ✓ *beneficii sociale* – se vor concretiza în îmbunătățirea confortului și siguranței copiilor cu vârstă antepreșcolară, construirea de abilități sociale și a capacității de integrare în societate, dezvoltarea armonioasă și sănătoasă a copiilor, crearea unor condiții de muncă mai bune pentru cei 31 de angajați ai Creșei Deva, creșterea încrederii populației care va avea soluții viabile pentru îngrijirea copiilor în situația reintegrării pe piața forței de muncă, creșterea nivelului de trai al locuitorilor Municipiului Deva, îmbunătățirea imaginii Municipiului Deva etc.

Analiza comparativă a beneficiilor și costurilor generate de implementarea proiectului, a condus la concluzia că proiectul este viabil din punct de vedere economic și social, având un impact major asupra comunității locale.

Pentru domeniul ”**Transporturi**” au fost selectate două HCL, respectiv: Hotărârea nr. 26 / 2018 privind Constituirea Societății Transport public local Deva SRL având ca asociat unic Municipiul Deva reprezentat prin Consiliul local al municipiului Deva și Hotărârea nr. 330 / 2018 privind Atribuirea contractului de delegare a gestiunii serviciului de transport public local prin gestiune directă, către Societatea Transport Public Local Deva S.R.L.

Noua entitate economică care administrează transportul public de călători în Municipiul Deva, a realizat, la nivelul anului 2019, rezultate financiare favorabile, recuperând o bună parte din pierderea înregistrată în primul an de funcționare (2018). În acest fel, a reușit să echilibreze parțial structura financiară, existând premisele pentru obținerea de rezultate financiare bune și în perioada următoare.

Pe lângă rezultatele financiare mulțumitoare, implementarea HCL privind atribuirea contractului de delegare a gestiunii serviciului de transport public local prin gestiune directă către Societatea Transport Public Local Deva S.R.L., a avut și alte beneficii, care justifică adoptarea ei, respectiv:

- Îmbunătățirea calității serviciilor de transport public, care se efectuează cu mijloace de transport net superioare celor existente anterior implementării HCL;
- Creșterea atractivității serviciului de transport public local pentru populație, principalul argument constând în creșterea cu aproximativ 55% a încasărilor din

vânzarea biletelor de călătorie comparativ cu perioada anterioară implementării HCL;

- Fluidizarea traficului în oraș, prin creșterea numărului de călători care utilizează mijloacele de transport în comun se creează premisele pentru reducerea traficului cu mașinile proprietate personală;
- A creat premisele și pentru accesarea fondurilor europene nerambursabile necesare implementării unui sistem de transport public local nou, modern și în același timp atractiv, realizat cu mijloace de transport ecologice noi, având ca efect final protecția mediului.

Apreciem că implementarea HCL nr. 26 / 2018, respectiv a HCL nr. 330 / 2018 au fost decizii oportune din punct de vedere economic și social, având un impact benefic major asupra comunității locale.

Pentru domeniul **”Turism”** a fost selectată HCL 375 / 2018 referitoare la aprobarea cererii de finanțare pentru proiectul ”Reabilitarea zonei urbane Dealul Cetății Deva, monument al naturii și istoric cu valoare turistică ridicată din Municipiul Deva – Refuncționalizarea Incintei I”.

Costurile de operare, după finalizarea investiției, sunt generate de acoperirea cheltuielilor cu mentenanța, cu materialele consumabile, cu întreținerea, reparațiile și înlocuirea mobilierului uzat, cu energia electrică și apa, cu personalul, cu organizarea de evenimente, cu promovarea și publicitatea. Nivelul estimat al acestora este de circa 1,15 mil. lei, fiind acoperite pe seama veniturilor financiare obținute din taxele de intrare pentru vizitarea obiectivului.

Beneficiile proiectului, includ pe lângă beneficiile financiare, și pe cele economice și sociale. Beneficiile economice se referă, în principal, la impactul pe care acesta îl va avea asupra dezvoltării economice locale și regionale. Fiind vorba despre restaurarea și valorificarea durabilă a moștenirii culturale și a amenajării / modernizării infrastructurii aferente, beneficiile economice se vor referii, în principal, la îmbunătățirea activității turistice și economice din apropierea obiectivului. Nivelul lor a fost estimat la circa 12 mil. lei anual, având impact direct asupra rezultatelor financiare realizate de respectivele companii și, implicit, asupra sumelor plătite către bugetul statului și către bugetul local.

Beneficiile sociale generate de realizarea proiectului de investiții se vor concretiza în crearea de noi locuri de muncă, reducerea ratei șomajului, creșterea confortului și siguranței persoanelor care vor vizita Cetatea Deva, îmbunătățirea imaginii Municipiului Deva, ca destinație turistică etc. Pe baza estimărilor anterioare privind creșterea cifrei de afaceri a companiilor din domeniul HoReCa cu circa 12 mil. lei / an pe seama realizării acestui obiectiv, estimăm că aceasta va necesita circa 85 de salariați suplimentari în aceste companii, iar contribuțiile sociale anuale plătite către bugetul de stat, pe seama celor 85 de noi locuri de muncă generate de investiție sunt estimate la circa 1,14 mil. lei.

Considerăm că refuncționalizarea Incintei I finalizează eforturile de reabilitare a monumentului, după finalizarea lucrărilor urmând ca întreg monumentul istoric să poată fi vizitat, putându-se organiza evenimente culturale de valoare deosebită, care să atragă publicul spre cunoașterea tradițiilor și istoriei locale.

Pentru domeniul **”Asistență socială”** a fost selectată HCL 478 / 2017 privind adoptarea măsurilor necesare în vederea repartizării spre închiriere a locuințelor sociale situate în str. Nicolae Grigorescu nr.10A, bloc 1 și str. Nicolae Grigorescu nr.10B, bloc 2, aflate în proprietatea municipiului Deva și transmise în administrarea Direcției de Asistență Socială Deva.

Costurile de operare generate de funcționarea locuințelor sociale din blocurile 1 și 2 inclus costurile generate de contractul de mentenanță la centralele termice de bloc, evaluate la 22.660 lei / an, la care se adaugă subvențiile acordate de primărie pentru acoperirea diferenței dintre chiria plătită de chiriași (maxim 10% din venitul net lunat) și valoarea nominală a chiriei.

Beneficiile generate sunt de natură financiară, economică și socială. Beneficiile financiare reprezintă o componentă nesemnificativă a beneficiilor obținute prin această măsură. Măsura va genera venituri financiare directe din chiriile încasate de la persoanele care realizează venituri, în cuantum de până la 10% din venitul net lunar, dar nu mai mult decât nivelul nominal al chiriei.

Beneficiile economice generate de implementarea acestei măsuri se referă, în principal, la impactul pe care acesta îl are asupra dezvoltării economiei locale și regionale, generate de disponibilizarea unor resurse umane suplimentare, care, având garanția asigurării

spațiului locativ se pot angaja în companiile din oraș. Prin angajarea unei părți din aceste persoane, s-au estimat venituri suplimentare la bugetul de stat de circa 400 mii lei anual.

Beneficiile sociale generate de închirierea locuințelor sociale s-au concretizat în asigurarea unor condiții optime de locuit pentru 72 familii, îmbunătățirea confortului și a condițiilor de trai pentru 163 persoane, acces îmbunătățit la educație pentru un număr de 28 minori, îmbunătățirea confortului și siguranței celor 28 copii, îmbunătățirea stării de sănătate, prin creșterea gradului de auto-îngrijire, scăderea anxietății și a depresiei, pentru 16 persoane, acces îmbunătățit la locuri de muncă pentru 38 persoane, creșterea încrederii locatarilor celor 2 blocuri, care vor avea condiții normale de locuit, creșterea nivelului lor de trai, îmbunătățirea imaginii Municipiului Deva etc.

Rezultatele obținute în urma analizei efectuate confirmă fezabilitatea măsurilor propuse și atingerea obiectivelor asumate, acolo unde s-a produs finalizarea măsurilor.

BIBLIOGRAFIE

- Consiliul local al municipiului Deva, *Hotărârea nr.152/2019* privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli;
- Consiliul local al municipiului Deva, *Hotărârea nr.459/2019* privind rectificarea bugetului local;
- Consiliul local al municipiului Deva, *Hotărârea nr.43/2020* privind aprobarea execuției bugetului local la data de 31 decembrie 2019;
- Consiliul Local al Municipiului Deva – *Hotărârea nr.54/2018 privind aprobarea bugetului general pe anul 2018 precum și estimările pentru anii 2019-2021;*
- Consiliul Local al Municipiului Deva – *Hotărârea nr.152/2019 privind aprobarea bugetului general pe anul 2019 și estimarea bugetului de venituri și cheltuieli pentru anii 2020-2022 al municipiului Deva;*
- Consiliul Local al Municipiului Deva – *Hotărârea nr.72/2020 privind aprobarea bugetului general pe anul 2018 și estimarea bugetului de venituri și cheltuieli pentru anii 2021-2023 al municipiului Deva;*
- European Commision, *Ghid de indicatori calitativi de monitorizare și evaluare a calității serviciilor sociale*, Livrabil 2 – Componenta 2;
- Guvernul României, *Programul de guvernare 2018-2020;*
- Guvernul României, *Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030;*
- H.G. nr. 870 / 2006 privind aprobarea Strategiei pentru îmbunătățirea sistemului de elaborare, coordonare și planificare a politicilor publice la nivelul administrației publice centrale;
- Institutul Național de Statistică, *Anuarul Statistic al României 2017*, https://insse.ro/cms/files/Anuar%20arhive/serii%20de%20date/2017/anuarul_statistic_al_Romaniei_2017.pdf;

- MAE, Direcția Piață Internă și Politici Sectoriale– Politica europeană în domeniul transporturilor, 16 februarie 2016, <https://www.mae.ro/node/12111>, accesat august 2020;
- Master Planul pentru turismul național al României 2007–2026, http://turism.gov.ro/web/wp-content/uploads/2017/05/masterplan_partea1.pdf;
- Primăria municipiului Deva, *Raport de activitate pe anul 2018*;
- Primăria Municipiului Deva, Compartimentul Programe Dezvoltare – *Planul de dezvoltare al municipiului Deva pentru perioada 2007-2013*, Deva 2007;
- Primăria Municipiului Deva, Compartimentul Programe Dezvoltare – *Strategia integrată pentru dezvoltare urbană a municipiului Deva*, 2014-2023 http://www.primariadeva.ro/fisiere/module_fisiere/5613/SIDU_final_2017.pdf;
- Primăria Municipiului Deva - *Strategia de mobilitate urbană durabilă a Municipiului Deva 2016-2030*;
- Primăria municipiului Deva - *Raport de activitate al primăriei municipiului Deva pe anul 2019* https://www.primariadeva.ro/fisiere/module_fisiere/122/RAPORT-PRIMARIE-2019-pdf;
- Primăria Municipiului Deva - Propunere de politică publică „Deva, o destinație turistică de excelență în Regiunea Vest. Stimularea turismului cultural istoric ca premisă a dezvoltării durabile a Municipiului Deva, 2012-2015”;
- Primăria Municipiului Deva- *Strategia pentru dezvoltarea durabilă a municipiului Deva în perioada 2014-2020*, <https://www.primariadeva.ro/birou-investitori-deva-business/strategia-pentru-dezvoltare-durabila-a-municipiului-deva-2014-2020-2016-12-06-13-47>;
- Primăria Municipiului Deva- *Strategia integrată pentru dezvoltare urbană a municipiului Deva 2014 – 2023*, <http://devabusiness.ro/wp-content/uploads/2017/12/SIDU-DEVA-REV-2017-iunie-v9-final.pdf>;
- Stoian A., Gligor L., *Beneficii de cuantificat în analiza cost-beneficiu a proiectelor finanțate din FEDR și FC*, 2012, http://old.fonduri-ue.ro/res/filepicker_users/cd25a597fd-

[62/Documente Suport/Studii/0 Studii Instrumente Structurale/Pag.3 ACB/12 Beneficii ACB.pdf](#);

- Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020, https://www.edu.ro/sites/default/files/fi%C8%99iere/Minister/2016/strategii/Strategia_VET%2027%2004%202016.pdf;
- Strategia Națională a României de dezvoltare a turismului 2019-2030, <http://b2b-strategy.ro/b2b/wp-content/uploads/Strategia-na%C8%9Bional%C4%83-a-Rom%C3%A2niei-pentru-dezvoltarea-turismului-Volumul-1.pdf>;
- Strategia națională de dezvoltare a ecoturismului în România - context, viziune și obiective 2016-2020, <https://patrimoniul.gov.ro/images/turismcultural/Romania/Strategie-ecoturism.pdf>;
- Strategia Națională pentru DEZVOLTAREA DURABILĂ a României 2030, <http://dezvoltaredurabila.gov.ro/web/wp-content/uploads/2018/12/Strategia-na%C8%9Bional%C4%83-pentru-dezvoltarea-durabil%C4%83-a-Rom%C3%A2niei-2030.pdf>;
- Unitatea de Politici Publice, Secretariatul General al Guvernului, *Manual pentru elaborarea propunerii de politici publice*, 2007;
- <http://www.primariadeva.ro/>